

VOETBAL VADER

Onvoorwaardelijke liefde

WILFRED GENEË

Wilfred Genee

Voetbalvader

Onvoorwaardelijke liefde

© Wilfred Genee

© Bertram + de Leeuw Uitgevers, Amsterdam 2011

Layout: apsbb, brand agency for the digital age

Fotografie: Chantal Ariëns

Fotografie: Anne Buiskool

Tekeningen: Isabeau Genee

Verzorging e-book: Perfect Service

Met dank aan weekblad Margriet

ISBN 978 90 6156 070 4

www.bertramendeleeuw.nl

www.chantalariens.nl

www.apsbb.com

www.samenwijzer.net

Deze digitale editie is gemaakt naar de eerste druk, 2011

Voor “the Girls”, mijn oneindige inspiratiebron.

1 De droom en de werkelijkheid

Is er meer dan voetbal? Deze vraag hield me jarenlang bezig en het kostte me de nodige tijd om hier een antwoord op te vinden. Vandaar nu dit boek *Voetbalvader*, want de eenzijdige, zwart-witte, opportunistische en soms enigszins platte machowereld van de voetballiefhebber heeft meestal ook een andere – vaak zeer gevoelige – kant. Noem het een ‘gevalletje ruwe bolster, blanke pit’. Niets is wat het lijkt. Tegelijkertijd is het boek bedoeld als herinnering voor de hoofdpersoon Isabeau. Ons geschenk uit de hemel. Dat klinkt misschien wat beladen, maar na haar geboorte kwamen we erachter dat Isabeau in vele culturen ‘de belofte van God’ betekent. Je kunt gerust denken dat dat toeval is, maar mijn vrouw en ik geloven dat alles in het leven een reden heeft en dat een hogere macht ongetwijfeld een handje heeft geholpen om haar bij ons te brengen. Tot zover het zweverige gedeelte, want dit boek is toch voornamelijk vanuit grote nuchterheid geschreven door een man die zich oprecht afvroeg wat een kind met een man doet. Het antwoord daarop kunt u in de komende 50 hoofdstukken lezen, aangevuld met wat praktische tips voor ouders in het algemeen en papa’s in het bijzonder. Misschien heeft u er wat aan. Misschien ook niet. In dat laatste geval hoop ik dat u zich toch vermaakt, want het is met veel relativering, maar ook met heel veel liefde geschreven vanuit het geloof dat dromen wel degelijk waarheid kunnen worden.

Als kind had ik namelijk twee dromen. In willekeurige volgorde: papa en sportpresentator worden. Om precies te zijn, presentator van de eredivisiewedstrijden op zondag om zeven uur, de hoogmis van het Nederlandse voetbal. Mijn eerste wens leek me destijds iets haalbaarder dan de tweede, want eigenlijk kan bijna iedere idioot, hoe onverantwoord of onbezonnen ook, een kind op deze aarde zetten en zichzelf daarna papa noemen. Dat maakt je overigens nog altijd niet een echte vader, want daar komt veel meer bij kijken, sprak hij betweterig.

“Een zoon had het door mijn baan vast heel lastig gekregen op het plaatselijke voetbalveld.”

Destijds was het mijn voornemen om een jonge vader te worden. Ik gruwde van de gedachte dat mijn kinderen met een grijzende man moesten spelen die fysiek de tomeloze energie van zijn kroost niet meer kon bijbenen. Rond mijn twintigste wilde ik absoluut een gezin hebben gesticht. Gek genoeg liep het allemaal heel anders. Op 14 augustus 2005 kwam een van mijn twee dromen uit. Om klokslag zeven uur sprak ik bij Talpa ruim tweeënhalf miljoen landgenoten toe als de nieuwe presentator van het eredivisievoetbal. Ik was net achtendertig jaar. Deze eerste uitzending was veruit de meest intense. Alles kwam daar samen. Even voor de opening van het programma stapte John de Mol de studio binnen. Zonder iets te zeggen vouwde hij zijn armen over elkaar en nam stoïcijns kijkend plaats naast mijn presentatiecamera. Hij keek me recht in mijn gezicht. Alsof-ie wilde zeggen: ‘Oké, laat het nou maar eens zien!’ Terwijl de laatste seconden in mijn

oortje werden afgeteld, sublimeerde mijn jongensdroom zich tot een ultiem gevoel van ontlasting toen ik voor de allereerste maal een wedstrijd aankondigde. Dit was waar ik al die jaren voor had gewerkt. Tien minuten later was De Mol alweer verdwenen. Volgens de floormanager was dat een goed teken. Het was zijn manier om te zeggen dat iets goed is. Voor mij was de kop eraf en eigenlijk werd het gevoel na die dag minder intens. Hoe leuk het ook is, presenteren is uiteindelijk toch een kunstje en het maakt niet uit of je het op de nationale televisie voor miljoenen mensen doet of voor enkele honderden bij een lokale zender. Zo heel af en toe be kroop me een gevoel van: is dit 't nou? De droom en de werkelijkheid raakten elkaar kwijt. Het bezorgde me een bijzonder onrustig gevoel over die andere droom. Het zou toch niet?

Ik was bijna tweeënveertig toen ik hoorde dat ik vader zou worden. Het grijs aan mijn slapen camoufleerde ik inmiddels met een spoeling en het tanende lichaam trainde ik om toch nog enigszins in conditie te blijven. De ziekenhuisapparaten verraadden ons na twintig weken zwangerschap dat het een meisje zou worden. Van alle kanten kreeg ik te horen dat een kind het mooiste was wat je kon overkomen. Zeker een dochter. In mijn geval was het helemaal mooi, want een zoon had het door mijn baan vast heel lastig gekregen op het plaatselijke voetbalveld, vooral als-ie niet zo goed zou zijn: 'Nou, zijn vader lult er wel over, maar hij ken er helemaal niets

van!’ Daar hadden we dan vast wel een oplossing voor gevonden, korfbal, of turnen, maar ik was hoe dan ook verschrikkelijk blij met de komst van een dochter. Toch was het na twintig weken nog steeds heel moeilijk voor te stellen. Het echte besef was er nog niet, maar langzaamaan merkte ik dat het me steeds meer raakte als ik de buik van mijn vrouw vasthield en voelde hoe een levend wezentje zich in mijn handen nestelde. Tegelijkertijd fluisterde de nuchtere kant van me dan onmiddellijk dat ik me dat maar inbeeldde, zoals ik ook de zwangerschapsyoga en -haptonomie in een staat van gezonde scepsis beleefde. Spiegels meed ik wanneer ik vol overgave meepufte in het woud der zwangeren. Bij elke puf dacht ik aan het hogere doel, als een hardwerkende middenvelder die in dienst van het team speelt. Daarnaast bewonderde ik de kracht en schoonheid van het vrouwelijk lichaam dat dagelijks meer op de proef werd gesteld. De bewegingen op het scherm van de echograaf en de knullige zwart-witfotootjes die we steeds meekregen, zorgden voor het bewijs dat onze dochter steeds iets dichterbij kwam. Ik kon niet wachten tot ze daadwerkelijk in mijn handen zou liggen, al was het alleen maar om mijn angst weg te nemen en erin te kunnen geloven dat droom en werkelijkheid elkaar wel degelijk konden vinden.

“Verhalen over de droom en de werkelijkheid.”

Ondertussen zag ik haar al overal: als we op een terras zaten, zag ik haar tussen de tafeltjes door rennen; op het strand bouwde ze zandkastelen; in de auto zag ik haar al via de spiegel op de achterbank in haar kinderzitje zitten. Gedurende deze maanden merkte ik een duidelijke verandering in mezelf. Hoewel ze fysiek in de buik van mijn vrouw zat, voelde ik hoe deze zwangerschap ook het kind in mij weer deed ontwaken. Het kind met zijn dromen. Langzaamaan verdween er iets van mijn angst voor een mogelijke teleurstelling.

Inmiddels is Isabeau alweer twee jaar in ons leven. Of mijn angst terecht was, leest u in dit boek. Verhalen over de droom en de werkelijkheid.

2 Zelf zwanger

Of ik mezelf ook een beetje zwanger voel, vraagt de overmatig betrokken verloskundige me oprecht gemeend. Stomverbaasd kijk ik haar aan. Wat een onzinnige vraag. Natuurlijk niet! Ik ben toch niet misselijk, heb geen harde buiken en barst niet onmiddellijk in huilen uit als ik een pasgeboren lammetje zie of een romantische flutfilm zit te kijken? ('O lieverd, jij houdt toch ook zo veel van mij?' Tuurlijk schat.) Ik heb wel opvallend veel trek in augurken, maar dat heb ik eigenlijk mijn hele leven al. Hoe goed bedoeld ook, de vraag van deze veredelde babyfluisteraar drukt me eens te meer met mijn neus op de keiharde feiten. Voor iemand met het levensmotto 'Je kunt alles bereiken wat je wilt' is het onwrikbare gegeven dat het krijgen van een kind niet aan de man besteed is een keihard gelag. Hoe raar het misschien ook moge klinken, maar ik meen het oprecht als ik zeg dat ik dolgraag zwanger zou willen zijn.

Als jochie had ik, zoals eerder gemeld, twee dromen: kinderen krijgen en sportprogramma's presenteren. Door me volledig op mijn werk te storten, mislukten lange tijd mijn relaties en daarmee ook het perspectief op het vaderschap. Al die tijd heeft het presenteren van programma's daarom gefungeerd als surrogaat voor het ouderschap. Elke uitzending is steeds weer een klein beetje het baren van een kind, want als presentator sta je met al die camera's en lampen toch in een soort verloskamer. Bovendien weet je nooit precies wat je kunt verwachten, zeker niet als je met Johan Derksen werkt. Die bezorgt je spontaan weeën.

Het verschil is dat je bij het scheppingsproces dat presenteren heet, zelf de touwtjes in handen hebt, terwijl je bij de zwangerschap van je vrouw toch vooral als 'jan jodokus' langs de lijn staat. Hoe bijzonder en intiem de momenten als het gezamenlijk puffen, de zwangerschapshaptonomie en het bekijken van de echo's ook zijn, het kindje zit uiteindelijk toch in haar. De gedachte dat een levend wezen binnen in je zit, lijkt me een ultieme ervaring. Sterker zul je nooit met iemand verbonden kunnen raken. Gek genoeg word ik regelmatig uitgelachen als ik deze gedachte uitspreek. Mannen denken dat ik loop te dollen en vrouwen roepen dat ik niet weet waar ik het over heb. Onzin. Ik besef donders goed dat het heel zwaar is, maar ook wij mannen kunnen heus wel pijn lijden.

Gelukkig heeft mijn acht maanden zwangere vrouw Lili begrip voor mijn gemis. Ze troost me regelmatig als ik het er even zwaar mee heb en ze deelt zo veel mogelijk het geluk binnen in haar met mij. Bovendien is ze extra lief. Toen ik vorige week een pijnlijke knie had, mocht ik de hele dag in bed blijven. Ze bracht me niet alleen ontbijt op bed, ze ruimde ondertussen ook nog het hele huis op, zette de vuilniszakken buiten en maaide het gras. Tsjja, met zo'n pijnlijke knie moet je toch eventjes uitkijken ...

3 Ze heeft gepoept

Sinds de oudejaarsconference van Youp van 't Hek in 1996 wist ik één ding zeker: ik zou bij de geboorte van mijn kind niet zo'n idioot zijn die gewapend met videocamera alles voor, tijdens en na de geboorte ging vastleggen. Hoewel ik niet onmiddellijk een fan van Youp ben, deed zijn beschrijving van deze opgefokte vader me schateren van de lach. Wat een sukkel! Maar op een dag vond ik mezelf in de verloskamer terug met zowel een videocamera als een fototoestel in de aanslag om iedere puf, hijg of pers minutieus vast te leggen. Ook elke verloskundige, gynaecoloog of zuster werd onderworpen aan een diepte-interview. Zelfs mijn vrouw Lili viel ik steeds lastig met de moeder aller sportvragen: 'Wat gaat er nu door je heen?'

Toen vloog de camera met een boog door de kamer en begreep ik dat ik mijn enthousiasme enigszins moest intomen. Het was echter de bijna onbeschrijflijke energie die er loskomt bij een bevalling die maakte dat ik zo enorm buiten mijn eigen oevers trad. Je kunt nog zo veel zwangerschapshaptonomie, -yoga, -fitness, -massage of -macramécursussen volgen, als het voor het 'echie' is, gaat het alle voorstellingen te boven. Het respect voor de vrouw heeft bij mij buitenproportionele vormen aangenomen.

Voor de apotheose van de geboorte zelf tartte het voorstellingsvermogen. Toen de verloskundige me na uren van eindeloze weeën en minimale ontsluiting wees op de sprietjes haar die inmiddels zichtbaar waren, was mijn conclusie dat we te maken hadden met een mission impossible. Dit kon de natuur niet zo bedoeld hebben. Om de spanning enigszins te verlichten, maakte ik daarom de grap dat niemand moest schrikken als ons kindje er niet uitzag, aangezien mijn vrouw bij haar geboorte spuuglelijk was. Haar moeder weigerde destijds zelfs te geloven dat het haar kind was. Waar gebeurd. Gek genoeg moest alleen Lili lachen, terwijl de rest me als versteend aankeek. Toch zorgde haar lach voor de noodzakelijke laatste ontspanning en plots was ze daar: Feline Isabeau, het allermooiste meisje van de hele wereld. Want met de geboorte van je eigen kind versplintert iedere vorm van objectiviteit.

Ook de dagen na de geboorte verliepen in een verweekte staat van bewustzijn. Toen Lili me vlak voor de uitzending van *Voetbal International* belde met de mededeling dat dochterlief voor het eerst had gepoept, viel ik Johan Derksen emotioneel in de armen, luid schreeuwend: 'Ze heeft gepoept!'

Terwijl Johan hoofdschuddend wegliep, wist ik nog een ding zeker: in mijn door machogedrag gedomineerde voetbalwereld ben ik vanaf heden een enorme sukkel. Maar weet u, ik vind het heerlijk!

Babeau
16/2 2011

4 Wijsheid

Sinds het kersverse vaderschap ligt mijn aaibaarheidsfactor in de plaatselijke supermarkt opmerkelijk hoger. Aangezien er vanwege mijn status als semibekende Nederlander de nodige aandacht werd besteed aan de geboorte van Feline Isabeau, kwam er ook een andere kant van mijn doorgaans stuurse imago bloot te liggen. Werd ik voorheen nog weleens mopperend aangesproken door ontstemde huismoeders die moe werden van het feit dat hun man zo vaak naar dat ‘onzinnige gezwets over voetbal’ zat te kijken, inmiddels zorgt de onuitwisbare lach vanwege mijn nieuwe situatie voor heel andere reacties. Naast felicitaties regent het vooral tips: ‘Niet te snel uit de wieg halen als ze huilt, hè!’ of ‘Houd haar kamer lekker koel!’, om bij het volgende schap precies het tegenovergestelde te horen. De tip ‘Geniet ervan, want het is zo voorbij!’ kan ik inmiddels niet meer horen. Die werkt bovendien averechts. Elke keer als ik haar nu vasthoud, bonkt er maar één ding door mijn hoofd: ‘Geniet, want het is zo voorbij!’ Afgelopen weekend zakte ik uitgeput in elkaar. Verbaasd vroeg Lili wat er met me was. ‘Te veel genoten,’ kon ik nog net uitbrengen.

Op zich zijn alle tips welkom, want voor ons is het pad van het ouderschap nog onbevekt. Opvoeden is toch iets wat je al doende leert. Daarbij laten we ons gaarne voorlichten door ervaringsdeskundigen. Gek genoeg blijkt deze deskundigheid heel relatief. Toen wij onze eerste kraamverzorgster vroegen of Feline Isabeau op haar rug of op haar zij in bed moest liggen, antwoordde deze: ‘Dat is allebei mogelijk.’ Zij vertelde dat er bij haar laatste cursus een onderzoek was gepresenteerd waaruit bleek dat baby’s op hun rug moesten slapen, maar dat dit slechts één van de vele theorieën is. ‘Dus ik zou haar ook op haar hoofd in de wieg kunnen zetten?’ vroeg ik verbaasd. ‘Ik sluit niet uit dat er mensen zijn die dat de beste methode vinden,’ was haar droge reactie.

“Geniet, want het is zo voorbij!”

In korte tijd is er een wereld voor ons opengegaan. Een wereld waarin niemand het eens is. Of het nou gaat over het aanleggen aan de borst, de uitslag op haar billetjes, het ritme waarin ze moet drinken of haar algehele gezondheid. In een alternatief vlugschrift vonden wij zelfs het advies om de eerste zeven luiers van ons kind op te eten om zo de band met haar te versterken. Bij de derde luier zijn we kokhalzend gestopt. Zelfs met mayonaise, ketchup en chilisaus kregen we ze niet weg. Ja, ik weet het, wij zijn ouders van niets! Eén ding is duidelijk: de eenduidigheid is ver te zoeken. Wat dat betreft is opvoeden eigenlijk net als ouwehoeren over voetbal. Je wordt het nooit eens.

5 Mietjes

Volgens de inmiddels overleden voetbaltrainer Wiel Coerver kan het mannelijk geslacht onderverdeeld worden in kerels en in mietjes. Dat leidde hij af uit hun kroost. ‘Alleen mietjes krijgen dochters’ was zijn standaardkreet. In dat opzicht val ik met de geboorte van Feline Isabeau dus in deze categorie. De voetballerij is nou eenmaal erg kortzichtig en hard. Gelukkig bevind ik mij in goed gezelschap. Zo is Johan Derksen vader van twee dochters, evenals Louis van Gaal. Frank en Ronald de Boer hebben allebei zelfs drie dochters. Allemaal mannen die niet zo snel van hun stuk te krijgen zijn. Sterker nog, zodra je de betreffende heren in gezelschap ziet van hun dochters, ontstaat er een tederheid die je bij deze onverschrokken types absoluut niet zou verwachten. Ooit zag ik Johan Derksen in een voetbalstadion met zijn jongste dochter aan een tafeltje zitten eten. Oprecht vader-dochtergeluk. Als dat je een mietje maakt, dan graag.

Zelf word ik bijna elke dag weer overvallen door de intense gevoelens die dit nog zo kwetsbare wezentje bij me losmaken. Als ik Isabeau boven op haar hoofdje kus, voel ik nog hoe kwetsbaar haar fontanellen zijn. Het liefst zou ik haar dan eeuwig vast willen houden. Zelfs als ik niet bij haar ben, houd ik haar vaak denkbeeldig vast. Terwijl ik het schrijf, verbaas ik me over mijn eigen weekheid, maar zelfs tijdens de reclame van uitzendingen zit ik regelmatig opnames van haar op mijn telefoon te bekijken. Stiekem natuurlijk, want dezelfde Johan Derksen kan zich in gezelschap plots als een ongelofelijke hork gedragen: ‘Hé Genee, zit je nou alweer die beelden te bekijken!?’ Louter camouflagegedrag natuurlijk, van deze heimelijk warme vader.

Pas nu begrijp ik ook waarom Wim Kieft altijd zo ontzettend bang was in een vliegtuig. Drie jaar lang bezochten wij samen geregeld wedstrijden in heel Europa voor Canal Plus. Gedurende elke vlucht stond Wim doodsangsten uit. Vaak moest ik daar erg om lachen. Zo’n grote, stoere man met vliegangst. ‘Wacht maar tot jij kinderen hebt,’ zei hij dan steevast. Zijn angst kwam niet zozeer voort uit de vrees dat hemzelf iets kon overkomen, maar dat zijn kinderen hun vader zouden verliezen. Inmiddels begrijp ik exact wat hij bedoelt.

Hoewel ik Wim minder vaak spreek dan destijds belde hij me onlangs op. Hij klonk nogal onhandig. Wim, al vader van twee dochters en een zoon, vertelde me dat hij opnieuw vader was geworden van een dochter. ‘We noemen haar Feline, net als jullie dochter,’ sprak hij enigszins bedremmeld. ‘Maar we hadden die naam echt al bedacht voordat we het nieuws van jullie dochter hadden gehoord,’ voegde hij er verontschuldigend aan toe. Zijn kwetsbaarheid en warmte troffen me en ik feliciteerde hem dan ook hartelijk met de geboorte van zijn dochter. Zijn attente actie raakte me oprecht. Een gevoelige man, die Wim. Wel een mietje natuurlijk.

PAPSA

"0277C"

Isabeau

6 What's in a name?

Voluit heet ze dus Feline Isabeau. Eigenlijk waren we daar heel snel uit. Terwijl we zaten te wachten in het ziekenhuis op de twintigwekenecho en daarmee op de onthulling of het een jongen of een meisje zou worden, zaten we allebei enigszins verveeld naar het prikbord te kijken. Daarop prijkten honderden geboortekaartjes van pasgeboren baby's. Met verbazing namen we kennis van de onuitputtelijke creativiteit die mensen overvalt als ze een naam voor hun kind mogen verzinnen: Fluuk, Flap, Floppie, Hik, Hok, Harri, Bark (niet te verwarren met Burk) of Bikkel, je kunt ze zo gek niet verzinnen of ze hingen ertussen.

"Fluuk, Flap, Floppie, Hik, Hok, Harri"

Plots stuitte ik op een naam die me enorm aansprak. Zonder 'm uit te spreken, vertelde ik Lili dat ik een naam had gezien die me wat deed. Ook zij had er eentje gezien die eruit sprong. 'Feline,' zei ze, 'dat vind ik mooi.' Bleken we allebei dezelfde naam uitgekozen te hebben. Toen we tien minuten later hoorden dat het een meisje werd, was het dus snel duidelijk.

Haar andere naam, Isabeau, kent een langere historie. Midden jaren '80 zat ik met mijn zusje naar de film *Ladyhawke* te kijken, waarin de geliefden Michelle Pfeiffer (als Lady Isabeau) en Rutger Hauer (als soldaat Navarro) vanwege hun liefde worden betoverd. Alleen bij zonsopgang en zonsondergang konden zij elkaar in menselijke gedaante ontmoeten. De rest van de tijd was zij een havik en hij een wolf. U begrijpt het, we spreken hier over een hoogstaande film met veel diepgang. Ondanks dit gammele plot raakte de naam Isabeau me onmiddellijk. 'Mocht ik ooit vader van een dochter worden dan gaat ze zo heten,' bezwoer ik mijn zus die dag. Moest ik natuurlijk nog wel een vrouw treffen die de naam ook kon waarderen.

Gelukkig bleek dat het geval. We kwamen er alleen niet uit wat haar roepnaam moest worden. We besloten het aan haar zelf over te laten door haar afwisselend met een van beide namen aan te spreken en te kijken waar ze het meest op reageerde. Na een paar weken had volgens onze waarneming Isabeau haar voorkeur, al zal die waarneming ongetwijfeld enigszins gekleurd zijn. Voortaan spreken we haar dus aan met Isabeau. Misschien vindt u dit raar, maar het kan veel gekker. Willem van Hanegem ontving als voetballer van Feyenoord ooit een astronomische aanbieding uit Frankrijk. Willem twijfelde en liet het gezin meestemmen. Nadat de vier gezinsleden hadden gestemd was de uitslag 2-2. Dus kreeg de hond het finale oordeel. Blafte hij, gingen ze. Blafte hij niet, bleven ze thuis. Ze gingen niet.

7 Plashandje

Nooit geweten dat een meisje je vol in je gezicht kan plassen. Bij *Funniest Home Videos* zag ik regelmatig jochies fonteintjes produceren waar Moby Dick trots op zou zijn, maar dat het vrouwelijke geslacht daar op deze zeer prille leeftijd ook al toe in staat is, mocht ik proefondervindelijk ontdekken. Toen dit wonder der natuur zijn (of haar) kop opstak, plaatste de kraamverzorgster die naast me stond zonder een spoor van verbazing heel rustig haar hand voor het klaterende urinegeweld. Terwijl ik nog naspartelend uit een hoek van de kinderkamer opkrabbelde, veegde ze de betreffende hand routinematig af met de opmerking: ‘Kijk, dat noemen wij nou een plashandje.’

“Als het geknetter eenmaal losbarst, kijkt ze me vaak triomfantelijk aan.”

Inmiddels heb ik na de nodige oefening zelf een volleerd plas- en poephantje en lukt het dochterlief nauwelijks meer om haar papa te verrassen. Toch gek hoe snel je de lichaamstaal leert lezen van iemand die je nog maar zo kort kent. Zo weet ik nu dat wanneer Isabeau op het verschoonkussen met haar ogen naar rechts draait, haar schouderjes iets omhoog duwt en ze haar lippen tuit, het geweld in de onderste regionen begint. Daarbij houd ik vaak haar beide voetjes vast en maak ondertussen loopbewegingen. Als het geknetter eenmaal losbarst, kijkt ze me vaak triomfantelijk aan. Alsof ze wil zeggen: ‘Goed team zijn we, hè papa?’ Maar ik sluit niet uit dat alleen ik dat in haar ogen lees.

Niet voor niets komt het nog vaak genoeg voor dat ik haar net heb voorzien van een nieuw rompertje en een schone luier en ze doodleuk een volgende lading produceert. Vooral ’s nachts behoort dit tot haar repertoire. Gek genoeg heeft dat, hoe moe ik ook ben, geen enkele invloed op mijn humeur. Niets bijzonderders dan dit kwetsbare wezentje dat zich volledig vrij voelt en precies doet waar ze zin in heeft. Ik hoop dat ze dat gevoel altijd vast kan houden, al maakt die gedachte me tegelijk ook heel onrustig.

In de stilte van de nacht willen mijn gedachten nog weleens op hol slaan naar het moment waarop ze op een dergelijk tijdstip allang thuis had moeten zijn, maar dat nog niet is omdat ze op dat moment precies doet waar ze zin in heeft. Net als nu, maar dan toch anders. Vaak breekt het zweet me spontaan uit en probeer ik deze gedachten te verdringen. Ik stop ze meestal in het laatste ‘zorgen voor later’. Dan til ik haar in al d’r onschuldigheid op en druk haar stevig tegen me aan, terwijl ik ondertussen het angstzweet van mijn voorhoofd wis. Met mijn plashandje natuurlijk, want echte liefde kent geen grenzen.

8 Confrontatiebureau

Als ik de deur open, heb ik het gevoel dat ik de dameskleedkamer van een sauna betreed. Zeker acht paar vrouwenogen kijken mij vol ongeloof en verwijt aan: wat kom jij hier nu doen? Bovendien is het er bloedheet. Als ik mijn eerste schroom heb laten varen en voorzichtig heb gegroet naar de aanwezige moeders, zie ik her en der verspreid half of geheel ontklede baby's op matjes liggen. Besmuikt zoek ik een hoekje van de oververhitte ruimte die veel weg heeft van een ontplofte caravan.

Ik laat mijn vrouw Lili het woord voeren, want het is duidelijk dat een consultatiebureau een no-go-area voor vaders is. Dat blijkt eens te meer als ik opsta omdat Isabeau wordt opgeroepen om te worden gemeten en gewogen. Als blikken konden doden had de dame, die overigens verdacht veel weg heeft van een moeder overste, mij ter plekke standrechtelijk geëxecuteerd. Snel leg ik Isabeau in de armen van Lili.

Vervolgens zie ik hoe onze dochter te midden van paperclips, gummetjes en andere kantoorartikelen op het rommelige bureau van Moeder Overste wordt gemeten tussen twee slappe plankjes. Daarna wordt ze op een soort fruitweegschaal gelegd en hoor ik Moeder Overste verheugd roepen: 'Ongelofelijk, ze heeft haar gewicht in vier weken verdubbeld.' Met gevaar voor eigen leven besluit ik haar erop te wijzen dat ze haar lunchpakket op de weegschaal heeft laten vallen. Geïrriteerd verwijdert ze het pakketje en gromt: 'Hm, nog steeds niet slecht!' Tijdens dit hele proces zie ik hoe een moeder ondertussen de verkeerde baby in haar wagen stopt en hoe een andere baby in een prullenbak klautert.

"Het is duidelijk dat een consultatie-bureau een no-go-area voor vaders is."

Daarna volgt een onderzoek in een kamer waar de airco vol staat te blazen. Voor mijn inmiddels bezwete voorhoofd ideaal, maar niet erg aangenaam voor een volledig ontklede baby. De dienstdoende arts met een sterk Oost-Europees accent past perfect in het beeld dat ik inmiddels heb van een consultatiebureau. Een plaatje dat je misschien in het voormalige Oostblok zou verwachten, maar niet onmiddellijk in een welvaartsstaat als Nederland. Navraag bij bevriende stellen met kinderen leert me dat dit geen incident is. Als Isabeau tot slot besluit om de witte jas van de dokter volledig onder te plassen, begrijp ik dat ik niet de enige ben die behoorlijk van slag is van deze confrontatie. Over enkele weken is ons volgende bezoek aan het confrontatiebureau. Ik krijg het nu al warm.

9 Magie

Als man van het woord ben ik enorm communicatiegericht. Het is dan ook erg wennen als je opeens met een wezentje te maken krijgt dat je veelal glazig zit aan te kijken, grotendeels in haar eigen wereldje verkeert en zich beperkt tot wat gepiep en gekreun. Dat laatste verschilt overigens niet veel van een gemiddeld interview met een profvoetballer. Het is dus zaak om haar non-verbale communicatie zo goed mogelijk te kunnen plaatsen.

Afgezien van haar al eerder besproken ‘poepaankondiging’ (lipjes getuit, schoudertjes omhoog en blik naar boven) is het toch nog veelal gissen. Vooral wanneer ze moet huilen, word je plotsklaps overvallen door een gevoel dat je tot voor kort alleen uit de verhalen van je ouders kende: bezorgdheid. Iets wat er vanaf nu altijd zal zijn, hoe oud ze ook zal worden. Het deed me denken aan een anekdote van wijlen Herman Brood. Toen hij aan het begin van zijn carrière wat geld ging verdienen en dat onmiddellijk spendeerde aan seks, drugs en rock-’n-roll had zijn bezorgde vader hem eens gevraagd: ‘Herman, zou je niet wat sparen voor later?’ Daarop had zijn zoon geantwoord: ‘Dat doe ik toch pa, ik spaar herinneringen.’

Vooralsnog is dat beeld gelukkig een ver-van-mijn-bedshow en zit ik nu vooral in een vaak-uit-mijn-bedshow. Regelmatig wandel ik diep in de nacht met haar door het huis. Soms vertwijfeld door mijn onmacht aangaande haar tranen. Wat moet ik doen? Uit het boek *Mannen komen van Mars, vrouwen van Venus* heb ik geleerd dat vrouwen bij problemen niet op oplossingen zitten te wachten, maar dat ze enkel willen dat er naar hen wordt geluisterd. Kun je niet vroeg genoeg mee beginnen. Dus zit ik bij zo’n huilbui van dochterlief regelmatig instemmend te knikken met woordjes als ‘tuurlijk’, ‘wat vervelend zeg’ en ‘jaja, ik begrijp wat je bedoelt’. Erg veel effect lijkt het niet te hebben en meestal schieten woorden tekort.

“Een magisch moment, met geen woorden te beschrijven”

Op een van deze doorwaakte nachten nam ik haar daarom in mijn armen en zette zachtjes de babyprojector aan. Kleurige beelden en dromerige muziek vulden de kleine kinderkamer. Langzaam zag ik haar verdriet wegtrekken, terwijl de slaap vat op haar kreeg. Uitgevouwen op de palmen van mijn handen viel ze in slaap, de armpjes in totale overgave gespreid. Haar non-verbale communicatie zei dat het goed was. Voor mij had het eeuwig mogen duren. Een magisch moment, met geen woorden te beschrijven. Een herinnering om te sparen.

10 Gordontherapie

Het was tijdens een van onze eerste bezoeken aan het ziekenhuis. Opgewonden door het prille nieuws van de zwangerschap, bladerde ik door magazines als *Ouders van Nu*, *Kinderen* en *Moeder en Kind*. Alles wat ook maar iets met kinderen te maken had, was opeens een stuk interessanter dan de *Voetbal International*. Met veel plezier verslond ik alle informatie over de opvoeding van kinderen tot ik plotsklaps spontaan een misselijkmakend gevoel in mijn onderbuik kreeg toen ik stuitte op 'De Gor-dontherapie'. Het kon toch niet waar zijn dat deze voormalige marktkoopman nu ook al een programma over kinderen op zijn naam had staan?

"Twintig minuten lang schreeuwde ze de hele tent bij elkaar."

Nadere informatie leerde mij dat het niet om de glitterzanger ging, maar om ene Thomas Gordon, een vermaard Amerikaans psycholoog. Al in 1962 ontwikkelde hij een model, waarin ouders vaardigheden werden aangereikt om op een open, respectvolle manier met hun kinderen te leren communiceren. Vooral het woordje 'respectvol' overtuigde me van het feit dat we absoluut met een andere Gordon te maken hadden. Want hoewel we allebei voor RTL werken, ben ik niet de allergrootste fan van de Nederlandse Gordon. Het verbaast me namelijk nogal dat hij heel goed andere mensen kan beledigen, maar zelf erg moeilijk met kritiek kan omgaan. Dan reageert hij onmiddellijk beledigd en is niet aanspreekbaar. Persoonlijk vind ik dat erg jammer. Ieder mens kan toch leren? Wat dat betreft zou hij zich eens moeten verdiepen in het werk van zijn Amerikaanse naamgenoot. Gelijkwaardigheid in relaties, verantwoordelijkheid nemen voor jezelf en rekening houden met een ander staan namelijk centraal bij Thomas Gordon.

Op basis van deze principes proberen wij Isabeau nu op te voeden. Ook door duidelijke grenzen te stellen. Toen ik haar onlangs twee keer had verschoond, in bad had gedaan, een flesje had gegeven en haar volledig had gemasseerd, bleef ze maar huilen. Zelfs nadat ik haar bijna een uur in mijn armen had gewiegd, hield het huilen niet op. Aangezien ze ook geen koorts had, besloot ik haar maar een tijdje in de wieg te leggen. Het houdt een keer op. Dat werd niet op prijs gesteld. Zeker twintig minuten lang schreeuwde ze de hele tent bij elkaar. Pas daarna werd ze rustig. Toen ik even om de hoek keek, was ze klaarwakker maar weigerde om me nog aan te kijken. Zelfs bij het verschonen keek ze stevast de andere kant op. Twee dagen lang werd ik met een uiterst beledigde blik door haar genegeerd. Vertwijfeld moest ik constateren dat er nu al een Gordon in haar schuilt. Maar wel de verkeerde. Help!

11 (Voor)oordeel

Isabeau lacht. Was het aanvankelijk een soort stuip trekking die iets weg had van een stevige grijns, inmiddels is er sprake van een bewuste en overtuigende lach. Ze is nu ruim twee maanden en het lijkt alsof ze zich met de dag bewuster wordt van haar bestaan. De opperste verbazing lijkt langzaam te verdwijnen. Op zich is het eigenlijk idioot dat zoiets elementairs en eenvoudigs als een lach zo veel met je kan doen, maar elke keer als ze haar mondhoeken krult, gaat er een ondefinieerbaar gevoel van vreugde door me heen. Ik weet niet of het strafbaar is om verliefd te zijn op je dochter, maar daar lijkt dit gevoel verdacht veel op.

In eerste instantie dachten we dat deze intense geste exclusief voor ons bedoeld was, maar niets is minder waar. Ook opa's en oma's kunnen op een stevige glimlach rekenen, evenals andere familieleden en vrienden die regelmatig langskomen. Dat Isabeau met haar gulle lach geen enkel onderscheid maakt tussen de mensen die haar even aandacht geven, verbaasde me toch enigszins. Zelfs toen de irritante buurman van enkele huizen verderop tijdens een wandeling met de kinderwagen zijn grote hoofd even onder de kap duwde, werd hij vergast op een stralende lach. Deze oprechte reactie van Isabeau zette me aan het denken, want of de betreffende buurman echt zo irritant is, weet ik eigenlijk niet. Ik heb hem nog nooit echt gesproken. Het is enkel een indruk die ik heb.

Door zo puur te reageren, gaf mijn dochter indirect ook aan dat je iedereen een kans moet geven en niet te snel moet oordelen. Daar heeft haar papa nog weleens last van. Zo beschreef ik enkele weken geleden onze eerste kennismaking met het consultatiebureau (confrontatiebureau) op ludieke wijze. Althans, dat vond papa zelf. Geintje, kwajongens. Mama dacht daar echter heel anders over. Evenals de nodige andere mensen die mij op niet mis te verstane wijze duidelijk maakten dat mijn beoordeling niet erg op prijs werd gesteld. Het deed me beseffen dat ik als vader nu hele andere verantwoordelijkheden heb en dat ik niet langer alleen met mezelf te maken heb als ik me expliciet over dergelijke onderwerpen uitspreek.

Het heeft nu ook invloed op mijn gezin. Hoewel onze eerste indruk zeker niet positief was, blijken mijn vrouw en Isabeau bijvoorbeeld inmiddels uiterst tevreden te zijn over het consultatiebureau. Papa was dus duidelijk iets te snel met zijn oordeel. Na mijn vrouw besloot ik ook schuld bewust aan Isabeau mijn excuses aan te bieden. U raadt het vast al: inderdaad, ze begon te lachen.

Tips voor papa 01

01. Het wordt nooit meer hetzelfde. Weet dat. Als je een toegewijde ouder wilt zijn, besef dan dat er veel van je vrijheid verloren gaat. Bouw in de laatste maanden voor de bevalling daarom vooral goed af. Ga nog eens goed met je vrienden op stap, word nog eens lekker dronken en laat je vrouw allerlei leuke dingen met haar vriendinnen doen. Belangrijkste: doe samen nog enkele bijzondere dingen. Dat schiet er het eerste jaar vaak helemaal bij in. Het moment dat je nageslacht de wereld betreedt, gaat er ook ergens een deurtje dicht.

02. Wees bij de bevalling de schaamte voorbij. Inha-leer dit bijzondere oergevoel en weet dat je als man een mietje bent. Of je nou een dochter of een zoon krijgt.

03. Lees je goed in, luister naar alle wijsheden, maar volg bovenal je intuïtie. Hoe moeilijk en ingewikkeld ook, voor het opvoeden van kinderen bestaat geen allesomvattend concept dat volledig klopt. Je eigen inbreng is daarbij erg belangrijk. Probeer dat samen goed te bespreken. Extra tip voor de mannen: kies daar wel het juiste moment voor. Hormonen staan een redelijk gesprek soms behoorlijk in de weg. Kijk daar doorheen.

04. Leg het vast. Niet alleen de geboorte, maar ook de razendsnelle ontwikkeling. Dagboeken, video's, foto's, teke-ningen, tweets, het maakt niet uit hoe. Verzin voor mijn part een eigen versie van Triviant voor je kind om vooral niet te vergeten hoe bijzonder kleine momenten voor jullie waren. Het glipt je anders door de vingers.

05. Sta weer open voor het kind in jezelf. Misschien moeilijk voor te stellen, maar ooit was jij ook zo'n poepend en plassend wezen. Belangrijker, ooit was jij net zo puur en vrij als dit pas ontluikende leven. Zoek in de krochten van jouw gevormde wezen naar die verborgen, maar vast latent nog aanwezige schoonheid.

12 Fotoshop

Britse politici reageerden geschokt na het zien van de BBC-documentaire *My Supermodel Baby*. Daarin kwam naar voren dat zelfs baby's vandaag de dag worden gefotoshopt om ze aantrekkelijker te laten lijken. De Britse politici zijn bang dat ouders nu nog meer worden gepusht om de perfecte baby te hebben.

Onzin natuurlijk, want je eigen kind is altijd perfect. Ook als het dat niet is. Toch geeft het eens te meer aan in wat voor idiote tijd we leven. Alles moet voldoen aan het ideale plaatje, dat ons wordt opgelegd door de steeds dominantere media, waar ik natuurlijk zelf ook onderdeel van uitmaak. Niet alleen door mijn dagelijkse werkzaamheden, maar tevens door mijn column.

“Toch wel handig, dat fotoshop...”

Het zette me sterk aan het denken: maak ik misschien ook misbruik van de vertederende onschuldigheid van mijn pasgeboren dochter met deze openhartige verhalen? Gaat Isabeau het mij straks met terugwerkende kracht verschrikkelijk kwalijk nemen dat ik haar schaamteloze stoelgang tot in details heb onthuld? Zelf knetter ik er ook vaak genoeg een eind op los en de eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik daar nou liever geen getuigenverslag van teruglees. Voor je het weet roepen de mensen op straat je na met teksten als ‘Hé ouwe poeperd!’ of ‘Stinkmajoortje!’ Dan hou ik het toch liever bij de gebruikelijke schuttingtaal die mij nu ten deel valt.

Vooralsnog verschuil ik me achter het excuus dat deze verhaaltjes een mooie herinnering voor later zijn. Vooral voor Isabeau. Oké, ook absoluut voor ons. Bovendien gaan we gedoseerd met media-aandacht om. *Boulevard* en *Shownieuws* hebben we bij ons thuis geweigerd, net als de bladen. Tot er onlangs het verzoek kwam of ik met Isabeau op de cover van de *Linda* wilde samen met de nodige andere BN-ers en hun kinderen. Naast het feit dat ik Linda een erg leuk mens vind, waarden mijn vrouw en ik het blad enorm. En naast Nance, Ruud de Wild of Yes-R (Yes wie?) op de foto staan, gebeurt je ook niet elke dag.

Dus hebben we het gedaan. En eerlijk is eerlijk, Isabeau is een natuurtalent. Zelden iemand zo vrij voor een camera gezien. Zelfs de aanwezigheid van sterren weerhield haar niet van het afleveren van twee goedgevulde luiers. Met bijgeluid en al! Uiteindelijk waren overigens lang niet alle op de cover zichtbare sterren aanwezig, maar die worden er later gewoon bij geplakt. Ik ben erg benieuwd naast wie we komen te zitten. Toch grappig wat er allemaal mogelijk is. Verder is de foto natuurlijk volkomen authentiek. Oké, ik heb nog wel gevraagd of ze mijn onderkin weg wilden halen. Toch wel handig, dat fotoshop ...

13 Haast

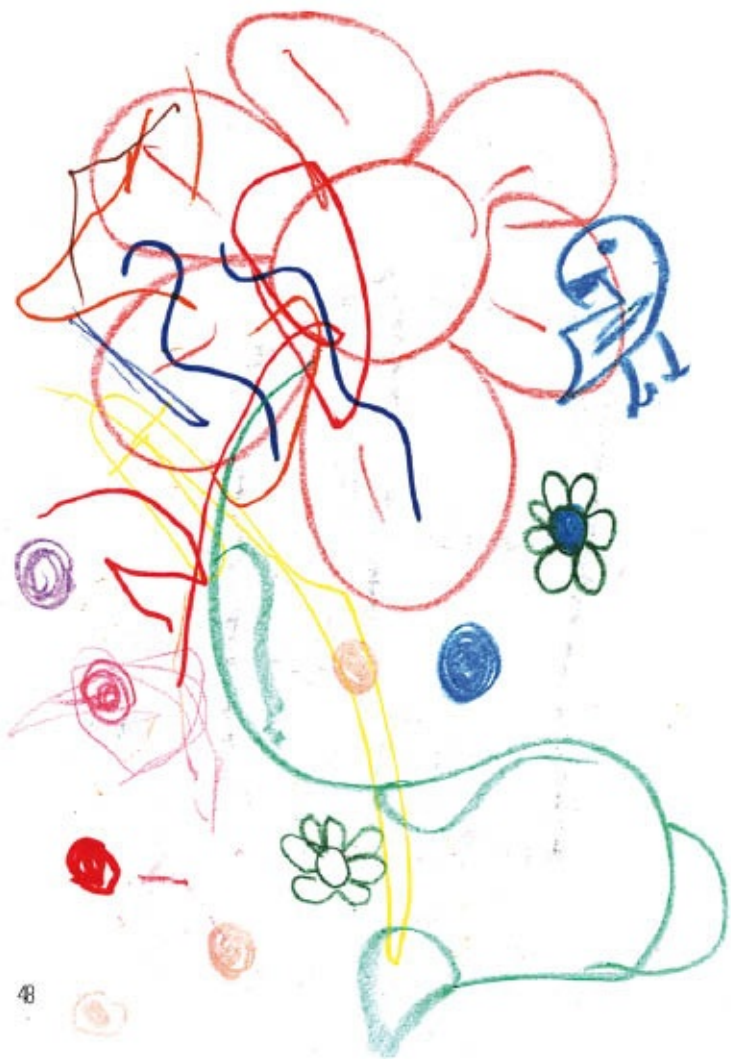
Naast mijn presentatiewerkzaamheden en mijn columns werk ik zo nu en dan ook als coach in het bedrijfsleven. Hoewel dat misschien best interessant klinkt, is het coachen van mensen niet veel meer dan goed naar ze luisteren en ze een spiegel voorhouden. Bij een baby van twee maanden is dat natuurlijk een stuk lastiger en ik ben geen Derek Ogilvie, maar ik heb wel degelijk het idee dat het nu al mogelijk is om met een baby van enkele maanden oud te communiceren. Baby's maken bij het communiceren vooral gebruik van hun huilmechanisme. In korte tijd hebben we daarom al de ik-heb-nu-dorsthuil, de buik-krampenuil, de vermoeidheidshuil of de ik-ben-nu-gewoon-boos-en-wil-aandachthuil ontdekt.

Regelmatig beantwoord ik Isabeau's huilen daarom zelf ook met een stevige grienpartij. Gewoon een kwestie van een spiegel voorhouden. Over het algemeen werkt dat verassend goed. Zodra ik een van haar huilbuien beantwoord met mijn huilbui, is ze zo verbaasd dat ze onmiddellijk stopt met een blik van: tsja, waar ben ik nu eigenlijk helemaal mee bezig? Waarschijnlijk is dit pedagogisch volstrekt onverantwoord, maar ik heb inmiddels zo veel boeken gelezen en deskundigen gesproken dat ik door de bomen het bos niet meer zie.

Grappig genoeg doet Isabeau omgekeerd precies hetzelfde bij mij. Aangezien Lili niet altijd borstvoeding kan geven, mag ik namelijk zo nu en dan een flesje met gekolfde melk geven. Een absoluut hoogtepunt voor een trotse vader. Alleen niet als je haast hebt. Zo geef ik bijvoorbeeld op maandag voor de uitzending van *Voetbal International* altijd even een flesje, omdat ik de rest van de avond weg ben. En alsof ze het weet, neemt ze juist dan stevast alle tijd. Ze kijkt me heel rustig aan, sabbelt wat op de speen, krabbelt eens wat aan haar oor, laat een ontspannen windje, maar even lekker doordrinken zit er absoluut niet in. Het lijkt er bijna op dat ze als de filosoof Carlos Castaneda wil zeggen: 'Niets is belangrijker dan iets anders.' De milliliters kruipen voorbij (ik denk inmiddels niet meer in minuten, maar in milliliters). Soms kan ik wel janken, maar dan ben ik bang dat zij dat ook doet. Mijn vrouw kan het ook niet overnemen, aangezien we geen verwarring tussen borst en speen willen creëren.

"Tsja, waar ben ik nu eigenlijk helemaal mee bezig?"

Op uiterst subtiele wijze maakt Isabeau me zo elke maandagavond duidelijk dat haast niet gezond is. Over een spiegel gesproken. Mocht binnenkort de uitzending van *Voetbal International* op maandag zonder presentator van start gaan, dan weet u alvast de reden: flesje nog niet leeg.

14 Mooi

Niet zo ver bij ons vandaan woont niemand minder dan Herman van Veen. Mijn bewondering voor deze kleinkunststartiest is enorm. De enkele keer dat ik hem ergens zie lopen, heb ik daarom altijd de neiging om hem even aan te spreken. Tegelijk weet ik uit eigen ervaring dat het juist fijn is om met rust te worden gelaten. Bovendien word ik ook enigszins onhandig als ik hem zie. Mijn relatieve bekendheid ontleen ik aan het verplaatsen van lucht over triviale zaken als een doelpunt of een gemiste penalty. Herman daarentegen heeft prachtige dingen gemaakt die blijvend zijn.

Als ik hem zie, komen er onmiddellijk allerlei liedjes bij me op. ‘Opzij, opzij, opzij’ is vaak het eerste wat ik tegen hem zou willen roepen. Waarschijnlijk zou ik nummer 1.002.397 zijn die op deze uiterst originele manier uit de hoek komt. Het aantal keren dat mij inmiddels gevraagd is of de ruzies met Johan Derksen echt zijn (ja, die zijn helemaal echt), is ontelbaar. De vraag wordt meestal op de voet gevolgd door ‘Waar is Johan nu?’ Alsof wij een Siamese tweeling zijn...

‘Anne’ is mijn favoriete nummer van Herman van Veen. In dit prachtige liedje voor een van zijn dochters beschrijft hij het leven op uiterst reële wijze: ‘Anne, de wereld is niet mooi, maar jij kan haar een beetje mooier kleuren.’ Het is de levensles die ik Isabeau ook voor wil houden. Vanuit een innerlijke schoonheid kan ieder mens de wereld een beetje mooier maken. Helaas draait het vandaag de dag steeds minder om innerlijke schoonheid.

In het handboek *Vaders en dochters* las ik onlangs de verontrustende tekst dat een stijgend percentage meisjes depressief begint te raken door de steeds hogere schoonheidseisen die de huidige maatschappij aan hen stelt. Het is volgens dit boek vooral de taak van een vader om zijn dochter daarbij te helpen door haar veel te bevestigen. Die taak neem ik met liefde op me, maar het verontrust me enorm dat het schoonheidsideaal zo doorslaggevend gaat worden. Het moet allemaal steeds slanker en perfecter. Verschrikkelijk. Zo had Herman van Veen het in zijn liedje volgens mij nooit bedoeld.

Maar afgelopen week beluisterde ik het nummer nog eens goed en stuitte op een pijnlijke zinsnede: ‘Er waren mooie baby’s bij, maar toch niet zo lief als jij.’ Vooral dat woordje ‘mooi’. In zekere zin zegt hij dus ook dat zijn dochter misschien niet zo mooi was als enkele andere baby’s, maar dat ze wel veel liever was. Zit zo’n meisje toch al snel met een complex. Ook Herman zette vele jaren geleden deze trend dus al in. Ga je toch anders tegen zo’n man aankijken. Ik denk dat ik hem binnenkort maar eens aanschiet om een hartig woordje met hem te spreken.

15 Gedrag

Eigenlijk dacht ik dat ik mezelf na tweeëveertig jaar heel aardig kende, maar gek genoeg gebeuren er dingen waarvan ik niet dacht dat ik ze in me had. Soms zelfs ronduit gênante dingen. Zo ontdekte ik onlangs dat Isabeau het erg kan waarderen als ik 's ochtends 'Heb je even voor mij' van Frans Bauer zing. Al ben ik een enorme fan van het Nederlandse lied, Frans Bauer gaat zelfs voor mij toch echt een stapje te ver. Dochterlief kan het echter enorm waarderen dus zet papa zich soms toch maar voor gek. Ik vraag me oprecht af of te veel Frans Bauer op deze jonge leeftijd geen blijvende schade kan opleveren.

Zelf ben ik grootgebracht met nummers van Pussycat, Jack Jersey en Jantje Koopmans. De gevolgen daarvan zijn nog altijd niet geheel verwerkt, gelet op het feit dat ik elke week met de grootste zeiksnor van Nederland op tv aan een tafel ga zitten. Dat duidt toch op een behoorlijk getraumatiseerde jeugd. Het gekke is echter dat je voor je kind een stapje verder gaat. Als zij Frans wil, krijgt ze Frans. Al is het met een bepaalde tegenzin.

Met de dag sluipt Isabeau iets meer in mijn systeem. Alsof haar aanwezigheid in ons leven steeds iets meer doordringt. Dat klinkt misschien vreemd, maar ik heb ontdekt dat de impact van het ouderschap te vergelijken is met de inslag van een meteoriet, maar dan met een inslagtijd van enkele maanden. Je kunt je er nog zo goed op voorbereiden, de werkelijkheid is altijd anders. Ze kruipt in je systeem en ontregelt je op een positieve manier. Al moet ik eerlijk zeggen dat de vele nachten zonder slaap je soms behoorlijk opbreken, vooral omdat ze zelfs in mijn slaap aanwezig is.

Regelmatig droom ik dat ze bij ons in bed ligt en dat we vergeten zijn om haar weer in de wieg te leggen. Ze slaapt namelijk sinds haar geboorte bij ons op de kamer. Half slapend ga ik dan soms op zoek naar haar. Het is nu al drie keer voorgekomen dat ik midden in de nacht mijn vrouw aan haar neus heb getrokken, omdat ik haar gezicht verwarde met Isabeau. Eén keer raakte ik echt in paniek toen ik midden in de nacht even in de wieg keek en ze er niet lag. Was ik vergeten dat ze met mijn vrouw bij oma logeerde en stond ik plots luid schreeuwend in de slaapkamer: 'Help, politie, Isabeau is weg!' Over gênante momenten gesproken.

'I've got you under my skin' zong Frank Sinatra lang geleden. Ook al sloeg dat niet op zijn kind, ik begrijp de tekst nu meer dan ooit. Zeker toen Isabeau onlangs haar eerste vaccinaties kreeg. Verschrikkelijk. Die enorme naald in die kleine beentjes. Alsof ik zelf met een riek werd gestoken. Het zou verboden moeten worden. Als troost heb ik de hele dag met volle overgave Frans Bauer voor haar gezongen. Inclusief dat lullige dansje.

16 Puur

Raar hoe kleine dingen plots een grootse betekenis kunnen krijgen als er een kind in je leven komt. En hoe een nuchtere man zichzelf zo kan verliezen. Dat de eerste poepbeurt van Isabeau de dag na haar geboorte me in een staat van euforie bracht, dichtte ik nog toe aan mijn onervarenheid als vader. Inmiddels weet ik wel beter. Volgens wijlen Rinus Michels draait het in het voetbal allemaal om details. In het vaderschap evenzeer. Zelden hebben een schalks lachje, een boze blik of trappelende voetjes me zo kunnen raken.

Toen ik onlangs tijdens het commentaar van een voetbalwedstrijd in mijn jaszak een wantje van Isabeau aantrof, zat ik zowaar even met een brok in mijn keel. Ik kon even geen woord meer uitbrengen. Dat is toch behoorlijk lastig als je live op tv een wedstrijd zit te verslaan. Nog mazzel dat er op dat moment niet gescoord werd.

Misschien komt het door het feit dat het vaderschap een van mijn grootste wensen was en sla ik enigszins door. Ik kan ook niet echt maat houden. Voor de geboorte van Isabeau wisten veel vaders me te vertellen dat de eerste maanden na de geboorte niets aan waren: 'Ze eten en poepen alleen maar, je kan er als man helemaal niets mee', was een veelgehoorde opmerking van deze ervaringsdeskundigen. Pas na een jaar zou er enig vermaak voor de vader komen, zo vonden zij, omdat een kind dan voorzichtig begint te praten.

Persoonlijk vind ik juist deze non-verbale periode razend interessant. In het eerste jaar is de ontwikkeling van een kind veruit het grootst. Het lijkt soms of Isabeau elke dag een ander mensje is. Nog iets scherper, nog iets meer aanwezig. Met een puurheid die wij als volwassenen nooit meer zullen benaderen. In het verleden mocht ik graag lezen in het boek *Minder moeten, meer FLOW – Ontdek opnieuw de magie uit je kinderjaren* van Jan Bommerez. In dit boek wordt duidelijk hoe wij als mensen steeds meer geprogrammeerd en steeds minder vrij raken. Juist door heel veel naar Isabeau te kijken, voel ik de vrijheid van het kind in mezelf weer terugkeren. Ze graait inmiddels naar alles wat beweegt, maar zonder slechte opzet. Graaien om het graaien, maar zonder motief. (Voor graaien met een motief kan ze later altijd nog bij een bank gaan werken.) Het is allemaal nog zo heerlijk overzichtelijk. Geen opzet of motieven, maar enkel zijn. Dat is waar het in zo'n eerste levensjaar om draait. Juist dat intrigeert me enorm.

Vandaag de dag weten mensen van gekheid niet meer hoe ze tot zichzelf moeten komen: stoeien met koeien, drijven in watertanks, ontslakken met Patty of bungeejumpen in Bangladesh. Het kan zoveel simpeler. Elke week een uurtje naar baby's kijken. En als er dan eentje ontwaakt uit haar middagslaapje in koor roepen: 'Kijk, kijk, ze wordt wakker!' Nu wij nog.

17 BN-ouders

‘Het gaat bij borstvoeding niet om de melkproductie, maar om het aanleggen,’ zegt hij zonder een spier te vertrekken. Ik knik, maar blijf ’m gebiologeerd aankijken in de verwachting dat er elk moment een grijns op zijn gezicht verschijnt. Want hoewel zijn informatie en verhaal helemaal kloppen, is hij echt de laatste persoon van wie ik dergelijke teksten verwacht. Hij vertrekt echter geen spier. ‘Bij mijn vrouw ging het aanleggen helemaal mis,’ vervolgt hij stoïcijns zijn verhaal. ‘Tepelkloven, echt heel vervelend!’ Nog zeker tien minuten vertelt hij honderduit over het mislukte borstvoedingsverhaal van zijn vrouw. Pas dan slaag ik erin om ertussen te komen en mijn verbazing over zijn grote kennis van zaken te uiten.

Het is Nieuwjaarsdag 2010 en voor het programma *Hoe wordt 2010?! op RTL 4* is een blik (semi-)bekende Nederlanders opengetrokken om de avond de gebruikelijke Hollandse gezelligheid te geven. In afwachting van ons optreden staan we met zijn allen in de foyer te praten tot we aan de beurt zijn. Kinderen blijken plots de gemene deler voor de gesprekken te zijn. Van al deze bekendheden is Ali B. toch wel de laatste van wie ik deze openlijke ontboezemingen over het borstvoedingsproces van mevrouw B. had verwacht. De Marokkaanse rapper reageert enorm fel op deze misvatting: ‘Als mensen op tv de domme, uitgesproken Marokkaan willen zien dan krijgen ze die.’ In het dagelijkse leven omschrijft hij zichzelf als een zeer zelfbewuste, betrokken en slimme vader van een zoontje van tien maanden.

Ik herken in hem de trotse vader als hij vertelt hoe hij de avond ervoor om middernacht bij zijn zoontje was gaan zitten. Zelf was ik ook even na twaalven de kamer van Isabeau ingeslopen. Terwijl buiten de wereld ontplofte, zag ik binnen het vredige gezicht van het mooiste meisje van de hele wereld. Ondanks de enorme herrie sliep ze rustig verder.

Ook de andere aanwezigen bij de tv-show blijken helemaal vol te zijn van kinderverhalen. Peter van der Vorst vertelt vol vuur over zijn aangenomen kindje en de zwangere Katja Schuurman reageert enorm enthousiast als ik een filmpje van Isabeau op mijn telefoon laat zien: ‘O geweldig, ik krijg ook een dochter!’ kirt het voormalige sekssymbool.

Door dit intieme samenzijn ontstond er bij mij een heel ander beeld van veel van mijn collega’s. Het werden net gewone mensen. Toch spande Ali B. die avond de kroon, want toen ik hem vertelde dat ik een wekelijkse column over Isabeau in de *Margriet* schreef, viel de mond van de stoere rapper wagenwijd open en riep hij bloedserieus: ‘In de *Margriet*? Zoo, nou ben ik echt jaloers!’

18 Spelletjes

Isabeau praat. Althans, dat vindt ze zelf. Al enige weken brengt ze allerlei volstrekt onbegrijpelijke klanken voort, die we gelet op haar blik absoluut niet mogen onderschatten. Soms kan ze er zo serieus bij kijken dat ik er een beetje ongemakkelijk van word. Met handen en voeten probeer ik dan mee te gaan in de door haar opgestarte conversatie. Aangezien ik zelf weet hoe irritant het is als iemand niet snel genoeg begrijpt wat je bedoelt, laat ik geen hulpmiddel onbenut. Regelmatig vind ik mezelf dan ook terug in een veredelde vorm van Hints. Zelfs het gebaar waarbij je aan je oor trekt en roept 'Klinkt als?' komt voortdurend voorbij. Het is echter bijzonder lastig om iets te laten rijmen op 'abbedabbedoe'.

Raar toch hoe een volwassen mens zich voor gek zet zodra er een baby in de buurt is. Het lijkt bijna een automatische reactie. Zelfs de meest ingetogen en stijve mensen worden bevangen door een vorm van kolder als zo'n minimensje zijn opwachting maakt. Gekke bekken, rare geluiden en idioot gedrag lijken plots gelegitimeerd. Klaarblijkelijk zit er diep in ons een oergevoel waardoor we onszelf graag voor gek willen zetten. Eigenlijk zou me dat niet meer moeten verbazen als ik naar de hedendaagse televisie kijk. Zonder enig excuus laten mensen maar al te graag hun idiote kant zien.

Zelf word ik ook regelmatig gevraagd voor programma's waarin mijn falen en onhandige kanten als televisievulsel op waarde worden geschat. Of het nou *Dancing with the Stars*, *Ranking the Stars* of *De Nationale IQ Test* is, in geen van deze programma's valt er veel te winnen. Vandaar dat ik ze nagenoeg allemaal aan me voorbij laat gaan. In zekere zin voel je je in dat soort programma's plots weer dat jochie van zes op de Twistermat: een hand op groen, een voet op blauw en plots zit je met je neus tegen het achterwerk van de buurjongen. Tsjonge jonge, wat hebben we een lol. Niet dat ik mijn eigen programma's als bijzonder hoogstaand beschouw, maar ik kan er tenminste mezelf zijn. Voor mij dus geen onzinshows.

Totdat ik onlangs benaderd werd voor een nieuwe serie van het spelletje *Hints*. Toen zat ik toch even in dubio. Puur uit liefde voor Isabeau natuurlijk, want iedere vorm van gebarentraining zou onze band kunnen versterken. Ik besloot het haar voor te leggen. Wat volgde was een ellenlang antwoord waar ik kraakhelder maar één ding uit kon opmaken: 'Papa, doe het niet!' Soms kan ze zo duidelijk zijn, die dochter van ons. Vooral als het papa goed uitkomt.

19 Feest

Deze week was het feest in huize Genee. Isabeau had haar vijfhonderdste luier volgepoept en zoiets moest natuurlijk gevierd worden. De goedgevulde luier werd ingelijst aan de muur gehangen en de buurt werd uitgenodigd voor een speentje witte wijn en een luier gevuld met nacho's en guacamole. Zelfs *RTL Boulevard* besteedde nog even aandacht aan dit heugelijke moment, want juist de kleine dingen in het leven moet je vieren. Uiteindelijk kun je nog zoveel foto's en opnames maken, het gaat vooral om het besef van het moment zelf. Om het nu. Dan zijn vijfhonderd goedgevulde luiers een prima reden om even stil bij te staan.

Als 'Chef Luier' denk ik dat ik zeker tweederde van dit aantal achter mijn naam heb staan. Ik verschoon inmiddels dan ook zonder probleem met mijn ogen dicht, met één hand of zelfs met mijn tanden. Bij wijze van spreken natuurlijk... Tegelijk leidt dat ook tot een bepaalde overmoed, want door deze routine dacht ik als een volleerd 'luierlezer' het sanitaire gedrag van dochterlief volledig in de gaten te hebben. Niet dus. Juist als ik verschoon zonder een nieuwe luier klaar te leggen, presteert Isabeau het om papa te verrassen met een welgerichte straal tussen de overmoedige ogen. Wat dat betreft zijn kinderen net aandelen: resultaten uit het verleden bieden geen enkele garantie voor de toekomst. Gelukkig maar, want het zijn uiteindelijk enkel onze verwachtingen die wij projecteren op een kind.

Zo was ik vorige week een eindje aan het wandelen met Isabeau toen er plotseling een oudere dame op de kinderwagen afliep met de woorden: 'Ik heb zo veel over d'r gelezen, nu wil ik haar ook weleens zien!' Zonder mijn reactie af te wachten dook deze gerijpte *Margriet*-lezeres kordaat met haar hoofd onder de kap om na enkele seconden verbaasd weer omhoog te komen met de opmerking: 'Ze lacht niet!' Daarop vertelde ze verontwaardigd dat ze in mijn column had gelezen dat Isabeau naar iedereen lacht. 'Maar er zijn natuurlijk grenzen, mevrouw,' was mijn reactie, maar dat grapje kon ze niet waarderen. Woest beende ze weg, een illusie armer, maar een ervaring rijker. Louter gebaseerd op verwachtingen.

Het is het manco van ons volwassenen: we verwachten altijd zo veel. Op het luierfeestje volgden ook allerlei vragen als: 'Kan ze al praten?', 'Heeft ze al tandjes' of 'Slaapt ze al door?' Ons antwoord was stevast: 'Nog niet, maar poepen en plassen kan ze nu al als de beste.' Vandaar een feestje. Het is nou eenmaal zaak om het leven te vieren. Vooral de kleine dingen. Zo kan Isabeau bijvoorbeeld ook heel goed gapen. Compleet met gestrekte armpjes. Dat heeft ze al zeker negenhonderd keer gedaan. U raadt het al, dat wordt binnenkort weer een feestje.

20 Jaloezie

‘Vind je het lekker schatje?’ vraagt ze met haar meest warme stem. Aangezien je met volle mond niet mag praten, knik ik instemmend en kijk haar liefdevol aan. Pas dan zie ik dat de vraag niet voor mij, maar voor Isabeau bestemd is. Die ligt heerlijk drinkend aan de borst van mijn vrouw. Enigszins gegeneerd kijk ik snel weer naar mijn bord en eet verder.

Het is toch even wennen dat de term ‘schatje’ niet langer exclusief voor mij bestemd is. Ook ‘liefje’ en de nodige andere poezelige termen om elkaar in weke stemming te benaderen, behoren niet langer tot het afgesloten domein van ons huwelijk. Een nieuwe liefde heeft nou eenmaal zijn (haar) intrede gedaan. Met een overweldigende impact die zijn weerga niet kent. Toch leidt dat bij mij geenszins tot jaloezie. Hooguit tot enkele pijnlijke momenten zoals hierboven beschreven.

Regelmatig hoor je dat de komst van een baby invloed heeft op het gedrag van de man. Die voelt zich vaak tekortgedaan en enigszins buitengesloten door de komst van een kind. Ook mijn eigen vader had destijds moeite met de nieuwe situatie na de geboorte van mijn zusje en mij. Als reactie pikte hij vaak de lekkere dingen van ons bord. Mannen blijven nou eenmaal kinderen. Misschien komt het doordat ik pas op latere leeftijd vader ben geworden dat mijn afgunst zo minimaal is. Bij mij werkt het eerder omgekeerd. Persoonlijk vind ik de band tussen Lili en Isabeau fascinerend. Het is geweldig om te zien hoe Isabeau na de borstvoeding spontaan op de buik van Lili in slaap valt. De totale overgave. Daarnaast is het ook erg bijzonder om de metamorfose van mijn vrouw te zien. Daar waar ik voorheen bijna geobsedeerd was door kinderen, kende zij altijd een bepaalde terughoudendheid en vroeg ze zich af of ze wel geschikt was als moeder. Die twijfel is met de geboorte van Isabeau volledig verdwenen.

“Stiekem zou ik ook best weer een keer ‘schatje’ willen zijn.”

Toch heeft de komst van een kind ook zeker invloed op je relatie. Daarom sprak een vaste lezer van mijnverhaaltje column mij vorige week bestraffend toe: ‘Genee, kom nou eindelijk eens van die roze wolk af!’ De dame in kwestie vond mijn enthousiasme aangaande de geboorte van Isabeau ontroerend, maar wilde ook graag weleens de andere kant van de medaille horen: de doorwaakte nachten, de poepluiers, de oneindige wasjes en de totaal veranderde leefsituatie. Als man en vrouw heb je toch minder tijd voor elkaar. Schoorvoetend moest ik toegeven dat natuurlijk niet alles rozengeur en maneschijn is bij de geboorte van een kindje. Hoe lief ze ook is. Sommige dingen zijn nu eenmaal anders. Stiekem zou ik ook best weer een keer ‘schatje’ willen zijn.

21 Karaoke

Muziek speelde altijd al een grote rol bij ons thuis. Mijn zusje speelde piano en zelf heb ik een jaar of tien een halfslachtige poging gedaan om trompet te leren spelen. Waarschijnlijk kwam mijn keuze voor dit onmogelijke instrument voort uit de ongekennde bewondering die mijn vader jarenlang koesterde voor Louis Armstrong.

Voordat wij onze keuze voor een instrument maakten, hadden we jaren eerder met Sinterklaas al een drum-stel(letje) gekregen. Wat mijn zusje en mij nogal verbaasde bij het uitpakken van het instrument was de gebroken pedaal van de basdrum. Althans, deze was knullig gerepareerd met een stukje hout en wat lijm, maar het was overduidelijk dat-ie zo nooit uit de drumstellenfabriek kon komen. ‘Vast en zeker van het paard gevallen,’ mompelde mijn moeder, terwijl mijn vader deed alsof zijn neus bloedde. ‘Wat een sukkel zeg, die Sint,’ hoor ik mijn zusje van vijf nog zeggen. Pas jaren later kwamen we erachter dat mijn vader de dag voor pakjesavond zelf het drumstelletje met iets te veel enthousiasme in de garage had getest. Met alle gevolgen van dien.

Nu ik zelf vader ben, doe ik er ook alles aan om Isa-beau zo veel mogelijk muziek in haar leven te bezorgen. Als ‘karaokejunk’ zing ik haar dagelijks toe en uit bijna al haar speelgoed komt geluid. Zelfs toen ze nog in de buik zat, zong ik al voor de hoogzwangere buik van mijn vrouw. Of dit altijd op prijs werd gesteld, is zeer de vraag, maar papa zelf vond het altijd geweldig. Groot was dan ook mijn vreugde toen goede vrienden van ons Isabeau voor haar eerste Sinterklaas een karaokeapparaatje cadeau gaven. Zo’n prachtige gifgroene met van die kleine microfoontjes. Schitterend. Aangezien Isabeau nog iets te klein is om ermee te spelen, oefent papa er alvast mee. Hij doet het geweldig. Favoriete nummer is ‘Kleine kokette Isabeautje’ van de Spelbrekers uit 1962. Eigenlijk moet dat natuurlijk Katinka zijn, maar dat weet Isabeau toch niet dus zing ik steevast onze versie en zit deze uitvoering helemaal in ons systeem. Hij zit er zelfs zo ingebakken dat ik tijdens mijn karaokeact op de *Margriet Winterfair* voor al het aanwezige publiek steevast ‘Kleine kokette Isabeautje’ bleef zingen. De dame met wie ik spontaan een duetje zong, moest mij keer op keer corrigeren. Zij kon deze versie niet echt waarderen. Een echte spelbreker dus.

Bij Isabeau is het nummer inmiddels een grote hit. Als papa het door het kararaokeapparaatje zingt, schreeuwt ze het uit van plezier. In mijn enthousiasme heb ik echter onlangs een van de microfoontjes verpulverd. Dat beseft ze nu gelukkig nog niet, maar er komt vast een dag dat ze me zal vragen hoe het kan dat haar cadeau kapot is. Daarom oefen ik nu al bijna dagelijks voor de spiegel: ‘Eh, vast van het paard gevallen...’

Tips voor papa 02

01. Jouw kind is altijd de allermooiste, ook als het dat niet is. Wees gerust gek op hem of haar en stimuleer het zo veel je kunt. Zorg tegelijk wel voor een gezonde objectiviteit, zodat je jezelf niet terugvindt in een SIRE-reclame. Kind zijn is al moeilijk genoeg. Geef als ouder wat stabiliteit en rust.

02. Probeer jezelf een nieuw ritme aan te leren. Natuurlijk vervaagt na enkele weken die roze wolk en vervolgt het dagelijks leven zijn weg. Laat je echter niet verleiden tot exact hetzelfde ritme. Die ruimte geeft je kind je vast ook niet, maar zorg ook zelf voor bewuste verandering. Al is het maar een half uur per dag.

03. Vier de kleine dingen. Een eerste tandje, de honderdste luier, je vijftigste doorwaakte nacht of je grootste wallen ooit. Het heeft een reden en je kunt niet meer terug. Maak er dan ook het beste van. Vraag niet hoe het kan, geniet ervan.

04. Weet dat je vanaf het moment dat je kind ter wereld komt als man altijd nummer 2 bent. Of als er nog een kindje komt nummer 3. Of 4 of 5 of 6. Ooit gaan ze het huis uit en mag je jezelf weer koning wanen. Ooit.

05. Een man blijft altijd een kind. Verzet je daar niet tegen. Koop het speelgoed dat je zelf ook nog graag zou willen hebben, snoep gerust weer eens mee. Toen je nog geen kinderen had werd dit gedrag je verweten. Nu heb je een excuus. Geniet daarvan!

22 Eigenzinnig

Waarschijnlijk hebben wij de enige baby ter wereld die niet van autoritjes houdt. Van bevriende stellen horen we namelijk regelmatig de anekdotes dat ze hun kleine kinderen soms zelfs uit pure wanhoop in de auto zetten en een stukje gaan rijden om het weer tot rust te brengen. ‘Werkt altijd,’ beweerde een goede vriend.

Niet dus. Isabeau blijft steevast wakker en heeft het vaak na een kwartiertje wel gezien. Dan zijn Sophie de Giraf en Nijntje niet interessant genoeg meer en wil ze vermaakt worden. Eigenlijk wil ze gewoon dat we stoppen en iets leuks gaan doen. Dat is soms niet erg, maar kan erg lastig zijn als je haast hebt of bijvoorbeeld shocking klem in de file staat. Daar heeft Isabeau echter geen boodschap aan. Soms lees ik haar daarom van tevoren het filenieuws voor, opdat ze enig begrip heeft voor de duur van de reis. Mooi niet dus. Een goeie dertig kilometer en de eerste gedwongen pitstop is een feit. Beetje melk, een boertje, rondje om de auto en liefst ook nog een kleine wandeling voordat er weer gereden mag worden. Aangezien wij in een dorp wonen is het gebruik van de auto naar bijvoorbeeld het consultatiebureau, de dokter, een babywinkel of naar opa’s en oma’s eigenlijk onvermijdelijk. De afkeer van Isabeau brengt ons dus in een lastig parket.

“Binnen vijf minuten zat ze te slapen!”

We hebben inmiddels van alles ondernomen om Isabeau zodanig af te leiden dat onze autoritten niet oneindig verstoord werden door pitstops. Aanvankelijk deden we dat met extra veel melk, stapels pluchen beesten en de verwarming van de auto op de hoogste stand. Daar willen kleine kinderen nog weleens van in slaap doezelen. Dat gold echter vooral voor papa. Al suffend zat ik meermaals bijna op een voorganger. Gelukkig schrok ik dan steeds net op tijd wakker van het gekraai van dochterlief, die haar grens alweer bereikt had. Derhalve waren we genoodzaakt zwaarder geschut in te zetten. We verbouwden de auto tot haar kinderkamer in de hoop dat ze zich thuis waande. Dat ging even goed tot ik hard voor een stoplicht moest remmen en de gehele kinderkamer op de voorbank belandde. Inclusief luiyremmer met inhoud. Vielen we vies door de mand. Beledigd als ze was, werden de tussenpozen van een kwartier teruggebracht tot vijf minuten.

Door haar afkeer zijn we behoorlijk aan huis gebonden. Om er toch een beetje opuit te kunnen, hebben we maar een kinderzitje voor de fiets gekocht. Toen de eerste zonnestrallen zich lieten zien, hebben we Isabeau meteen goed ingepakt en zijn we eropuit getrokken. En wat denkt u? Binnen vijf minuten zat ze te slapen!

23 Gelijkenis

Bij de geboorte lijkt een kind vaak sprekend op de vader. Volgens deskundigen heeft de natuur dat zo bepaald om direct binding tussen vader en kind te creëren. Er is helaas nog weleens een vader die het bij de aanblik van een pasgeborene op zijn heupen krijgt en ervantussen gaat. Bovendien blijkt uit een onderzoek dat een op de tien kinderen niet van de wettige vader is, maar het gevolg is van een slippertje van mama. Een op de tien! Dan is een beetje herkenning voor de vader altijd meegenomen.

“Zo, er is er maar een die bepaalt wanneer er gedronken wordt.”

Hoewel er bij mij geen enkele twijfel over mevrouw Genee bestond, was het toch heel bijzonder om bij de geboorte van Isabeau iets van mezelf terug te zien. Sterker nog, in de eerste weken na haar geboorte was ze nagenoeg een kopie van de kleine Wilfred. Erg sneu natuurlijk voor zo'n meisje als je zo'n mooie moeder hebt. Gelukkig weten diezelfde deskundigen me te verzekeren dat de gelijkenis met papa maar tijdelijk is. De laatste weken gaat Isabeau inderdaad steeds meer op Lili lijken. Niet alleen qua uiterlijk, maar ook wat betreft puurheid, warmte en liefdevol gedrag. Haar ogen hebben vooralsnog dezelfde groenblauwe kleur als die van haar vader. Al vrees ik dat ook dit vergankelijk is. Wat betreft karakter bespeur ik eveneens de nodige gelijkenis met mezelf. Zo heb ik bijvoorbeeld veel moeite met gezag en ga ik graag mijn eigen gang. Dat dit echter heel irritant kan zijn, ervaar ik plots door Isabeau.

Zij heeft sinds kort de aparte gewoonte om het drinken van gekolfde melk – voor mij toch een hoogtepuntje van het vaderschap – tot een heel proces te maken. Hoewel uit haar hele gedrag blijkt dat ze dorst heeft, weigert ze aanvankelijk uit het flesje te drinken. Het lijkt stiekem op een koude oorlog om warme melk. Als ik haar uit wanhoop maar weer in de wieg leg, zet ze echter onmiddellijk haar hongerhuiltje op. Het leidt soms tot hele worstelpartijen waarbij de melk in het rond vliegt. Tot ze van het ene op het andere moment de speen grijpt en heel rustig begint te drinken met een blik van: zo, er is er maar een die bepaalt wanneer er gedronken wordt. Dat ik het maar even weet.

In dat opzicht hoop ik dat ze vooral veel mooie eigenschappen van haar moeder overneemt. Zeker wat betreft haar humor. Ik heb zelf namelijk de nogal sneue gewoonte om heel hard om mijn eigen (vaak slechte) grappen te lachen. Wij maken ons de laatste weken dan ook ernstige zorgen nu Isabeau regelmatig na wat gebrabbel in luid gelach uitbarst. Arm kind. Het zal toch niet?

24 Love hurts

Of ik gevochten had, was de vraag van de visagiste. Verbaasd keek ik haar aan. Daarop wees ze naar alle wondjes op mijn gezicht. Niet alleen lag mijn rechterwenkbrauw helemaal open, ook mijn bovenlip maakte een zwaar gehavende indruk. 'Isabeau,' was mijn antwoord. 'Hoezo Isabeau,' rijdde de visagiste. 'Dat is mijn dochter,' verduidelijkte ik. Verontwaardigd schudde ze met haar hoofd. Al sinds de geboorte van Isabeau wordt ze door mij lastiggevallen met allerlei foto's en filmpjes, toch kon ze nog altijd het geschonden aangezicht niet helemaal plaatsen. Zo'n klein kind kon hier toch nog niet verantwoordelijk voor zijn?

Daarop legde ik uit dat Isabeau haar affectie en enthousiasme sinds enige tijd laat merken met stevige uithalen en ongecontroleerde kletsen in mijn gezicht. In combinatie met uiterst scherpe nageltjes leidt dat al gauw tot een slagveld op het gelaat. Tot onbegrip van mijn vrouw. 'Pas nou toch een beetje op, je ziet er niet uit!' Volgens haar is het hartstikke stom dat ik dochterlief zo tekeer laat gaan, maar zelf zit ik er niet zo mee, verblind als ik ben door haar spontaniteit. Wat weet zo'n klein meisje daar nou van? Die is alleen maar blij. Bovenal is het geweldig om te zien hoe ze steeds sterker en alerter wordt. Een onverwacht moment en hup, ze heeft weer iets te pakken. Prachtig! We zijn inmiddels een half servies verder, maar ik kan er geen genoeg van krijgen. Dus een klapje meer of minder in het gelaat is te verwaarlozen. Als zij het doet, voel je er bovendien bijna niets van. De Duitsers zeggen toch niet voor niets *was sich liebt, das neckt sich*, hetgeen zoveel betekent als: wanneer je van mekaar houdt, doe je elkaar ook pijn. 'Alleen bedoelen ze daar deze pijn niet mee,' reageerde mevrouw Genee droogjes.

Het is het lot van een trotse vader. Zijn kritisch vermogen verdwijnt volledig als het zijn eigen kroost betreft. Zeker in het geval van een dochter. Die betovert papa. Zelfs met deze ongecontroleerde uithalen die met de dag krachtiger worden. Zolang er een visagiste is die mij voor de uitzending onder handen kan nemen, blijft haar liefdevolle verbouwing van mijn gezicht beperkt tot huiselijk geweld. Al valt met de toenemende power van haar slagkracht een blauw oog natuurlijk niet uit te sluiten. Zoiets is erg lastig weg te schminken. Mocht u mij dus binnenkort toch met geschonden gelaat in beeld zien verschijnen, dan weet u het vast. Niet een uit de hand gelopen ruzie met Johan Derksen, maar een klap uit liefde. Pure liefde.

25 Rituelen

Hoewel je als vader soms het gevoel hebt dat alles wat je meemaakt met je kind uniek is, ontkom je er niet aan dat het in grote lijnen een gemeengoed voor iedere ouder is. Niet voor niets is het juist de herkenning die het zo leuk maakt om met andere ouders over je kind te praten. Daaruit blijkt onmiddellijk dat elk gezin zijn eigen rituelen en gebruiken heeft. Zo ben ik zelf bijvoorbeeld grootgebracht met de ‘maanapen’. Dat waren geen echte apen, maar de voeten van mijn vader die hij bij het voeteneind onder de dekens liet uitsteken als mijn zusje en ik op zaterdagochtend bij onze ouders in bed kropen. Terwijl de ‘maanapen’ door het bed dartelden, vertelde mijn vader de avonturen van zijn bewegende tenen. Wij konden er vaak geen genoeg van krijgen.

Hoewel Isabeau nog te jong is voor verhaaltjes is het nu toch al mogelijk enkele vaste gebruiken met haar te hebben. Een daarvan is ‘Daar komen de boeven’. Dan til ik haar snel op, druk haar tegen me aan en ren door het huis, terwijl ik uitroep: ‘Daar komen de boeven!’ Isabeau klemt zich op haar beurt dan stevig aan me vast en maakt een hoog neuriënd geluid. Vaak pakt ze mijn oren beet om zich nog beter vast te kunnen houden. Hoe pijnlijk dat soms ook is, haar gezichtje glimt van oor tot oor. Noem het week, maar zo’n moment is het hoogtepunt van mijn dag. Ook ‘kiekeboespelletjes’ en het ‘neuskroelen’ op haar buikje veroorzaken immer een schaterlach.

Met name het feit dat je nu al zonder woorden kunt communiceren, maakt het zo bijzonder. Tegelijk besef je ook dat al deze gewoontes vroeg of laat tot een afscheid leiden. Net na haar geboorte hadden we bijvoorbeeld de gewoonte om Isabeau met uitbundige juichgebaren vrolijk te maken. Alsof er net was gescoord. (Inderdaad, een vorm van beroepsdeformatie.) Zij reageerde daarop stevast met wild zwaaiende armpjes. Althans, tot voor kort. Sinds enkele weken kijkt ze me aan met zo’n blik van: gaat het wel helemaal goed met je, papa? Een beetje hetzelfde gevoel als ik had toen ik kort aan stand-up comedy deed. Het juichritueel is dus definitief voorbij. Zoals de boeven waarschijnlijk binnenkort ook niet meer voorbij gaan komen. Jammer. Eigenlijk is opgroeien steeds een beetje afscheid nemen.

Binnenkort zal Isabeau haar eerste woordjes gaan spreken en zullen we ongetwijfeld nieuwe gewoontes ontwikkelen. Daar kijk ik op zich enorm naar uit, maar tegelijk mis ik die kleine juichende Isabeau best wel een beetje. Het blijft echter zaak vooruit te kijken. Daarom oefen ik alvast op mijn versie van de ‘maanapen’. Om in de stemming te komen, vroeg ik mijn vader vorige week of hij nog een keer zijn uitvoering kon vertonen. Na zo’n twintig seconden begreep ik opeens waarom de meeste rituelen voorbijgaan. Als volwassene zit je namelijk gewoon naar een paar ouwe, kromme tenen te kijken. Met kalknagels nota bene. Geen maanaap te bekennen.

26 Wonderkind

De eerste keer wist ik echt niet wat ik zag. In mijn enthousiasme schreeuwde ik zelfs zo hard dat mijn vrouw in grote paniek de kamer binnenstormde in de veronderstelling dat er iets verschrikkelijks mis was met Isabeau. Niets was minder waar. Het was juist de bewondering, die mij in de hoogste staat van euforie bracht: ‘Kijk, ze kan haar tenen in haar mond doen!’ gilde ik, ‘we hebben een wonderkind!’ Meewarig keek mijn vrouw me aan: ‘Dat kunnen alle baby’s, schat.’ Hoogst verbaasd keek ik haar aan. ‘Echt waar?’

Beschaamd zette ik mijn werk als Chef Luier voort, terwijl ik onderwijl besepte dat het eigenlijk enorm misplaatst is om allerlei conclusies te verbinden aan de ontwikkeling van Isabeau. Vooral mijn spontane conclusie ‘wonderkind’ stoorde me. ‘Laat haar vooral gezond en gelukkig zijn,’ bromde ik mezelf toe. Ik schrok er oprecht van dat verwachtingen zo gemakkelijk in je systeem sluipen. Als kind heb ik me altijd doodgeërgerd aan al die vaders die langs de lijn helemaal uit hun plaat gingen als hun kind het niet goed deed. Vaak de projectie van dertig jaar eigen falen en onzekerheid.

Hoewel ik natuurlijk zelf ook het liefst het winnende doelpunt in de finale van een WK zou hebben gescoord, durf ik van mezelf te stellen dat ik erg gelukkig ben met wat ik heb en wat ik ben geworden. Het is goed zo. Van enige projectie zou dus geen sprake mogen zijn. Toch kan ik niet ontkennen dat elke nieuwe ontwikkeling van Isabeau me enorm verheugt. Zo heeft ze bijvoorbeeld al vanaf de derde maand de neiging om haar hoofdje hoog op te tillen, terwijl de rest van het lichaam stokstijf blijft liggen. Haar twee armpjes houdt ze dan gestrekt langs haar lijfje. Vooral op haar verschoonkussen lijkt ze dan net een rodelaartje op een sleetje. Dat schiet natuurlijk helemaal niet op, want daar kun je hooguit wat olympische eer, maar vooral veel lachsalvo’s mee behalen. Door dit ‘gerodel’ heeft ze inmiddels wel een stel buikspieren waar Yuri van Gelder de hik van krijgt. Al heeft die waarschijnlijk vaak de hik van andere zaken. Gelukkig kan ze meer. Tijdens het verschonen ligt ze ook vaak te swingen als Michael Jackson. Dat gaat dan – naast de nodige windjes en boertjes – gepaard met ‘oehtjes’ en ‘ahtjes’ zoals alleen Michael dat kon. Niet alleen is dat erg grappig, maar veel belangrijker: een danscarrière gloort.

“Dat kunnen alle baby’s, schat.”

Zonder gekheid, natuurlijk willen we alleen maar dat ze gezond en gelukkig wordt. Dat ik elke nacht stiekem een racket met wat balletjes in haar ledikantje achterlaat, zegt dan ook helemaal niets. Baat het niet, dan schaadt het niet. Toch?

27 Geen baby meer

Toen ik Isabeau voor de allereerste keer in mijn armen hield, was ik diep ontroerd door haar kwetsbaarheid en fragiele verschijning. Een hoopje onwetende mens. Ik wist zeker dat ik dat moment nooit meer zou vergeten en dat haar eerste verschijning voor altijd in mijn geheugen zou staan gegrift. Gek genoeg vervaagt met de supersnelle veranderingen die een baby doormaakt toch enigszins het beeld van die eerste ontmoeting. Niet zozeer de intensiteit van het moment, maar vooral hoe ze er op dat moment exact uitzag. Soms moet ik er zelfs foto's bij pakken om mijn geheugen op te frissen. Pas nu begrijp ik waarom mensen mij net na de geboorte zo vaak waarschuwden dat ik vooral veel moest genieten. Hoe intensief je ook geniet van de babytijd, het is toch veel sneller gegaan dan we ooit voor mogelijk hadden gehouden. Binnenkort wordt ze alweer een jaar en als je naar haar kijkt, lijkt ze in niets meer op dat hulpeloze wezentje dat in opperste verbazing dit aardse bestaan betrad.

“Gelukkig hebben we de foto's nog.”

Hoe pijnlijk de conclusie ook is, eigenlijk is ze geen baby meer. Het minimensje dat daarvoor in de plaats is gekomen, is zich steeds meer bewust van haar aanwezigheid alhier. Steeds vaker lijkt het of ze precies weet waar ze mee bezig is. Met haar onafscheidelijke glimlach betovert ze iedereen en ontlokt ze veel reacties. Nu ze haar motoriek langzaam onder controle begint te krijgen, kun je haar geen moment meer uit het oog verliezen. Knipper twee keer met je ogen en ze krabbelt zo de kamer uit. Vertwijfeld vraag ik me af of ze altijd zo energiek zal blijven of dat dit slechts een fase is. Feit is dat het tempo alleen maar omhoog lijkt te gaan en dat haar ontwikkeling als zand door mijn vingers glijdt. Het moment dat je haar in de ochtend luid lachend uit haar bedje tilt, ligt steeds dichterbij het moment dat je haar weer in datzelfde bedje teruglegt. Nog immer lachend, maar vaak met haar knuistjes in haar ogen wrijvend van de slaap. Wanhopig zoek ik dan naar de handrem van de vergankelijkheid. Die vind ik door haar zwijgend door de kamer te dragen. Na enkele minuten van verstilde verbondenheid legt ze haar hoofd op mijn schouder en valt ze langzaam in slaap. Soms tilt ze haar hoofd nog een keertje op en kijkt in mijn ogen om te zien of alles goed is. Die intense seconden zijn mijn ijkpunten voor later. Die vergeet ik nooit meer.

Althans, dat houd ik mezelf voor. Zoals ik dat ook deed bij het moment van haar geboorte. Steeds vaker denk ik echter: gelukkig hebben we de foto's nog.

28 Vakantie

We waren er echt aan toe. Vakantie. Onze laatste serieuze vakantie was vorig jaar januari op Curaçao geweest. Een liefdesvakantie, want tijdens een van de zwoele Antilliaanse nachten was Isabeau verwekt. Vanwege de zwangerschap en de eerste prille maanden van dochterlief besloten we veel thuis te blijven. Een kind gedijt toch het beste bij rust, reinheid en regelmaat. Vandaar dat we ook echt uitkeken naar een welverdiende strandvakantie in Spanje. Even heerlijk bijtanken. Dachten we.

Nu weet ik pas echt zeker dat het leven met een kind nooit meer hetzelfde zal zijn. Het begon al met het pakken van de koffers. Verbaasd vroeg ik mijn vrouw of er misschien een heel weeshuis meeinging. Haar blik vertelde mij onmiddellijk dat ik vooral niet door moest gaan met dergelijke opmerkingen. Het vliegtuig was de volgende ervaring. Ik moet eerlijk toegeven dat ik het vliegen met een tien maanden oude baby vele malen spannender vond dan de eerste keer dat ik zelf vloog (ik was al achttien jaar oud!). Zou ze geen last van haar oortjes krijgen? Wat als ze ziek zou worden? Vond ze het niet veel te eng? De heenreis ging wonderwel goed. Zowel bij het stijgen als het dalen dronk ze braaf haar flesje en was er geen centje (oor)pijn. Op de terugvlucht kreeg ze door de luchtdruk wel last van haar oortjes. Haar gehuil ging me door merg en been.

Gelukkig was dat ook het enige moment dat de vakantie haar niet beviel. Verder had Isabeau de tijd van haar leven. Dat begon stevast rond een uur of zes in de ochtend. Hoewel het op dat tijdstip in Spanje nog aardedonker was, kirde ze het uit van plezier: vamos a la playa! Hoewel ze thuis alleen maar kon kruipen, slaagde ze er na een dag of twee al in om rechttop in het campingbedje te gaan staan. Zo keken we elke ochtend tegen een enorme grijns aan. Leuk als herinnering, maar op dat moment vonden we het aanzienlijk minder grappig. We waren dan ook stevast als eersten aan het ontbijt. En op het strand. En in het zwembad. Tegen de tijd dat haar middagslaapje was aangebroken, waren mijn vrouw en ik helemaal kapot. We gebruikten haar break om zelf ook even bij te tanken. Vervolgens was het weer een hele middag entertainen geblazen. Van twee grote rieten tuinstoelen had ik uit pure wanhoop een veredelde box gemaakt, waar ik soms zelf ook uitgeteld in ging liggen, met Isabeau springend op mijn buik. Als ze om half acht eindelijk juichend in slaap viel, keken wij elkaar dodelijk vermoeid aan. Enkel onze gebruikte huid verbloemde de enorme wallen. Na twee weken zat de vakantie erop. Terug naar huis. Heerlijk. We waren er echt aan toe.

29 Kusjes

Badend in het zweet werd ik wakker. Terwijl ik rechtop in bed zat, vroeg mijn vrouw geschrokken wat er aan de hand was. ‘De kusjes zijn op,’ murmelde ik. Verbaasd kwam ze overeind en vroeg: ‘Wat is op?’ Ik wiste het zweet van mijn voorhoofd en herhaalde zacht: ‘De kusjes.’ Pas toen beseftte ik dat het een nachtmerrie was. Opgelucht ging ik weer liggen en vertelde mijn vrouw over mijn droom die was afgeleid van een gebeurtenis lang geleden.

Toen mijn zusje een jaar of tweeënhalf was, had ze op een avond geweigerd om mijn vader nog een kus te geven. ‘Kusjes zijn op,’ had ze tegen mijn vader gelispeld en ze was zo naar bed gegaan, mijn vader in vertwijfeling achterlatend. Bij het weglopen had ze hem nog wel beloofd dat ze de volgende dag bij de plaatselijke supermarkt zou informeren of ze nieuwe kon krijgen, maar die bleken allemaal uitverkocht te zijn. Twee jaar lang waren er geen kusjes voor mijn vader. Destijds heb ik daar als kind smakelijk om gelachen, maar inmiddels begrijp ik als jonge vader dat dit bijzonder pijnlijk moet zijn geweest. Zeker als je gek bent op je kind en wie is dat nou niet?

Mijn band met Isabeau is erg sterk en zeker de afgelopen maanden nog verder gegroeid, omdat ik tijdens de vakantie veel tijd met haar heb kunnen doorbrengen. Pas nu begrijp ik hoe zwaar opvoeden is. Minstens zo zwaar al een reguliere baan. Mijn bewondering voor alle moeders en vaders die de opvoeding verzorgen, is met terugwerkende kracht enorm toegenomen. Een kind opvoeden is een dagtaak waar enorm veel tijd en energie in gaat zitten. Doordat ik vanwege mijn werk veel van huis was, had ik dat lang niet altijd door. Daarentegen is het ook bijzonder dankbaar als je steeds dichterbij komt van zo’n mensje kan toegroeien door de vele tijd die je met haar doorbrengt.

“Kusjes op... Een ware nachtmerrie!”

Aangezien wij er heel bewust voor hebben gekozen om Isabeau het eerste jaar niet naar een crèche te brengen, zijn we ontzettend veel met haar samen. Dat betekent dat ik haar soms wel achter het behang kan plakken, maar over het algemeen is ze om op te vreten. Haar vrolijkheid is onbegrensd. Vooral als we aan het ravotten zijn. Als ouder is het geweldig als ze dan om je heen kroelt en bijvoorbeeld in je oor bijt. De gedachte dat ze daar over enkele jaren geen zin meer in heeft, kan me vreselijk raken. Laat staan dat ze door haar kusjes heen zou zijn. Voor alle zekerheid neem ik daarom nu alvast een ruim voorschot op dat mogelijke moment, maar stiekem hoop ik dat het nooit zal gebeuren. Want zeg nou zelf: kusjes op... Een ware nachtmerrie!

30 Bezorgd

Een tijdje terug vertelde een wat oudere meneer bij *Knevel & Van den Brink* dat de hedendaagse generatie ouders het kind wel heel erg centraal stelt. ‘Er is meer dan een kind alleen,’ stelde deze uitgesproken meneer, waarbij hij niet zozeer het geloof bedoelde (hoe graag Andries dat ook wilde horen), maar aangaf dat de betrokkenheid richting kinderen ook wel iets relaxter kon. Mijn vrouw en ik keken elkaar aan en we moesten concluderen dat wij inderdaad tot deze generatie ‘overbetrokken’ ouders behoren. Isabeau heeft een bijzonder centrale rol in ons bestaan.

Wij zijn hier en daar misschien iets te bezorgd. Hoewel ze inmiddels baby af is (snik), volgen wij haar nog elke nacht op een babyfoon met camera. Eén kik en papa zit rechtoverend in zijn bed. Soms check ik wel drie of vier keer per nacht op de monitor of ze haar dekentjes niet heeft afgegooid. Ik verkeer continu in een soort waak-stand. Waarschijnlijk heeft dit met leeftijd te maken. Als oudere vader denk je toch meer na over de gevaren van het leven en is de jeugdige onbezonnenheid enigszins verdwenen. Zo ben je plots wat je niet wilde worden: een ouwe zeur. Tegelijkertijd houden mijn vrouw en ik elkaar voor dat we haar vooral niet te veel moeten belasten met onze bezorgdheid. Hoe moeilijk dat soms ook is.

Feit is wel dat we veel lezen over en informeren naar datgene wat het beste is voor een kind van haar leeftijd en we proberen mogelijke gevaren te voorkomen. Mijn vrouw volgde bijvoorbeeld een cursus kinder-EHBO en ik probeer haar speelplekken altijd zo kindvriendelijk mogelijk te maken. Aangezien je soms de gekste verhalen over koolmonoxidevergiftiging leest, bel ik ook twee keer per jaar een schoorsteenveger, zodat we met een gerust hart bij de open haard kunnen zitten.

Na afloop van een van zijn veegbeurten – excuus voor dit vreemde woord – zaten we nog even na te praten met onze plaatselijke schoorsteenveger (‘Ik doe ook centrale verwarming’). Tijdens het gesprek vertelde hij dat-ie maar liefst zes kinderen had. ‘Niet alleen de schoorsteen moet regelmatig geveegd worden,’ lachte hij schalks. Daarop vroeg ik hem of hij er dan ’s nachts niet vaak uit moest. ‘We gaan er nooit uit,’ was zijn droge reactie. Verbaasd keek ik hem aan. ‘We brengen ze om acht uur naar bed en de volgende ochtend om acht uur halen we ze er weer uit,’ vervolgde hij zonder met zijn ogen te knipperen. Terwijl mijn oren klapperden, vroeg ik hem verbijsterd of hij nooit bang was dat er iets mis kon zijn. ‘Dat merken we de volgende ochtend wel,’ zei hij lachend. ‘Bovendien slapen we met oordopjes in dus we horen het toch niet.’

Waarschijnlijk is dit wat de meneer bij *Knevel & Van den Brink* bedoelde toen hij het over relaxed gedrag had. Gek genoeg behoort ik dan toch liever tot de categorie (over)-bezorgde ouders. Of is dat raar?

31 Herinnering

Soms klamp ik me vast aan de intimiteit van het moment. Als ze haar handje op mijn oog legt of met haar hoofd naar het mijne buigt. Ik houd mezelf voor dat ze zich dit later zal herinneren, maar stiekem weet ik beter. Dus zal ik het me voor haar herinneren. Pas nu begrijp ik de weemoed en het verlangen van mijn ouders naar de eerste jaren van mijn zusje en mij. Het is misschien wel de meest kostbare periode met je kinderen. Door Isabeau kunnen ze in zekere zin weer even terug naar die eerste jaren van volledige overgave en kwetsbaarheid.

Toch raar dat je als mens nagenoeg geen herinnering hebt van de meest zuivere periode in je leven. Toen je nog niet beheerst werd door motieven en negatieve emoties. Jammer dat je later niet kunt putten uit die blanke pit. Het verbaast me vooral als je geconfronteerd wordt met het onvoorwaardelijke vertrouwen van een jong kind in de goedheid van de mens. Zo had Isabeau enkele weken geleden bijvoorbeeld last van een ontstoken oogje. Op doktersadvies werden wij geacht druppels onder haar oogrand aan te brengen. Hoewel mijn vrouw en ik met alle tederheid van de wereld trachtten het oogje open te houden, gilde Isabeau de hele tent bij elkaar en slaagde ze er steeds weer in om zich los te wurmen uit een houdgreep waar Dennis van der Geest een puntje aan kon zuigen. De oogdruppels kwamen overal behalve in het oogje van onze dochter. Haar verzet was te groot. Doodmoe gaven mijn vrouw en ik het uiteindelijk op. Wij vreesden haar eeuwige wrok, maar eigenlijk hield ze onmiddellijk op met huilen en er verscheen een prachtige glimlach. Als een stralende zon na een stevige wolkbreuk. Sans rancune. Alsof ze wilde zeggen: 'Kan gebeuren, wat staat er nu op het programma?' Misschien hebben wij het bijzonder getroffen met onze dochter, maar een dergelijke, bijna magische puurheid raakt me steeds weer.

'Het wordt nog veel leuker,' roepen allerlei mensen. 'Niet nodig,' is steevast mijn antwoord. Laat haar maar altijd zo onbedorven blijven. Al weet ik dat dit een utopie is. Dus kerf ik bepaalde intense momenten in mijn ziel. Zoals het moment dat ik haar elke avond na de laatste borstvoeding naar haar kamer terugbreng en zij als een eekhoortje over mijn schouder kruipt om nog een laatste blik van haar moeder op te vangen. Of nog basaler: de allereerste hapjes eten die ze nu tot zich neemt. Hetzelfde eekhoortje dat ditmaal een nootje oppeuzelt. Ik vrees dat ik op dit punt veel van mijn mannelijke lezers kwijt ben. Dat ze denken: waar is die pedante, eigenwijze, licht cynische presentator van *Voetbal International* gebleven? Waarschijnlijk ergens tussen de poepluiers. Als vage herinnering.

Tips voor papa 03

01. Wees op alles voorbereid. Een kind is geen apparaat met een handleiding. Hoeveel boeken je ook hebt gelezen, je hebt toch met een uniek wezentje te maken. Hou daar rekening mee. Dat de meeste kinderen iets leuk vinden, zegt niets over jouw kind. Soms is dat geweldig, soms ook niet.

02. Doe bij twijfel altijd een DNA-test. Het is toch vervelend als je je jaren loopt te ergeren aan het kind van de buurman.

03. Stel grenzen en wees eendrachtig. Spreek onder-ling goed af wat wel en niet kan. Wees een team en werk je tactiek goed uit. Voetbal is oorlog, opvoeden soms ook. Hoe jong ook, je kind gaat je testen. Zeker dochters hebben al snel de zwakke punten van hun papa door. Geef daar nooit aan toe (zolang de moeder in de buurt is).

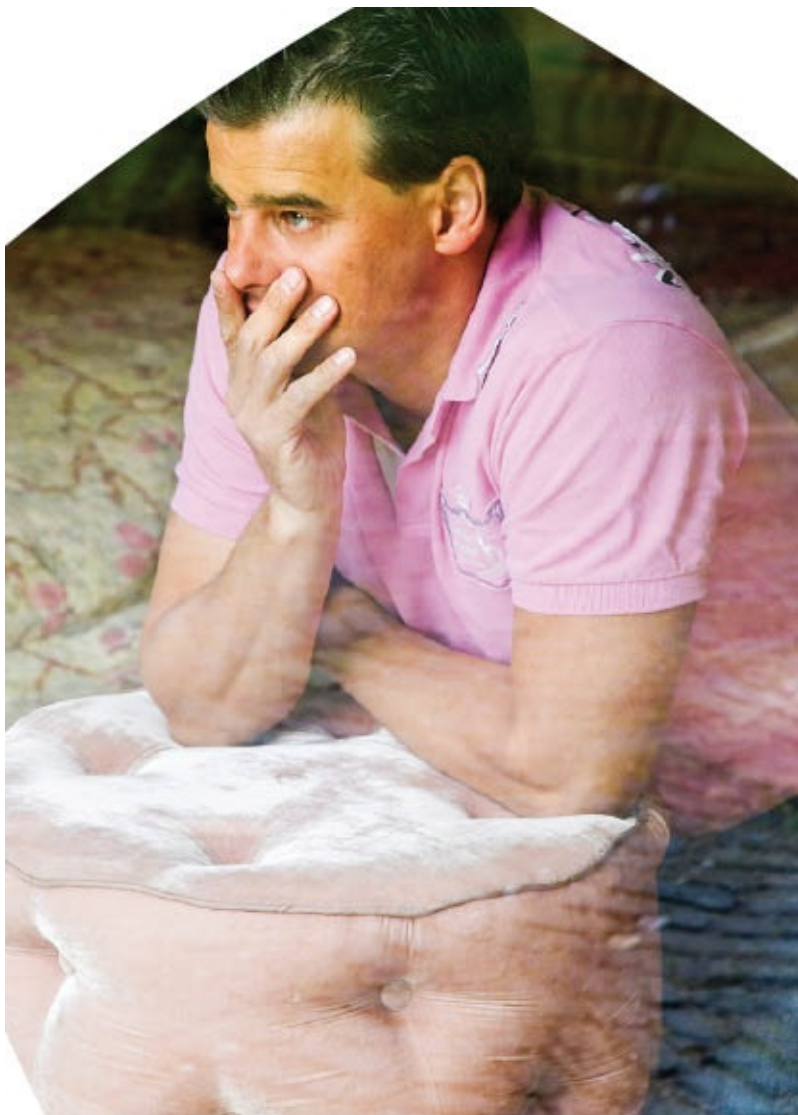
04. Opvoeden is afscheid nemen. Accepteer dat als een vent of stoer wijf. Het is niet anders. Elke fase heeft zijn charme, maar schiet helaas voorbij.

05. Koester daarom je rituelen. Elk gezin heeft ze. Jullie dus ook. Leg ze zo mogelijk vast als herinnering voor later. Hou de meest lullige tradities voor jezelf. De buiten-wereld is nou eenmaal keihard.

32 Nooit meer hetzelfde

Soms zijn er dagen dat ik me vertwijfeld afvraag waar mijn leven is gebleven. De nachten dat ik ongestoord kon doorslapen, de ochtenden waarop ik rustig mijn krantje kon lezen of de middagen dat ik even tijd had om na te denken over wie ik eigenlijk ben. Het lijkt een eeuwigheid geleden. Met oprechte verwondering vraag ik mij af hoe mensen met twee of meer kinderen dat doen. Het kan toch niet zo zijn dat zo'n klein wezentje zo bepalend is? Voorlopig lijkt dat wel het geval. In alles ademt Isabeau mee. Zelfs als ze er fysiek niet bij is. Toen mijn vrouw en ik onlangs eindelijk eens een avondje met zijn tweeën op stap gingen, waren we om elf uur zo moe dat we besloten naar huis terug te keren, enkel uit vrees dat Isabeau de volgende ochtend vroeg wakker zou worden.

Waarschijnlijk speelt mee dat ik op relatief late leeftijd vader ben geworden. Ruim veertig jaar lang kon ik al dan niet in overleg met mijn relatie bepalen hoe ik mijn leven wilde inrichten. Van overleg is nu hoegenaamd geen sprake meer. We worden geleid door een poepend en plassend mensje dat op elk gewenst moment van de dag haar stempel op ons leven drukt. Soms met een onmogelijke bui, maar in ons geval gelukkig meestal met een opgewekte stemming. Want als Isabeau lacht dan lacht ze echt. Opmerkelijk genoeg weet ze dat ook van zichzelf. Ik laat in het midden van wie ze het heeft, maar entertainen zit haar nu al in het bloed. Hoe meer publiek, des te beter. Tot het gênante aan toe.

Sinds kort heeft ze leren zwaaien. Als ware ze de koningin op Prinsjesdag, zo sierlijk beweegt ze haar handje. En dat doet ze ook meteen overal: in supermarkten, in restaurants of in de auto. Zelfs als we haar naar bed brengen, zwaait ze even naar ons. Het gevolg is dat er ook constant teruggezwaaid wordt naar haar. In restaurants is het regelmatig zo dat alle aanwezigen ons uitzwaaien als we het pand verlaten. Dat is op zich al tamelijk gênant, maar dat wordt het helemaal door de blikken van de mensen die net binnenkomen en haar optreden hebben gemist. Die zie ik regelmatig denken: 'Nou, die gozer van tv vindt zichzelf zeker heel wat.' Ze draaien vaak weer iets bij als ze uitbundig toegezwaaid worden door Isabeau.

Feit is dat ze erg bepalend is in ons leven. Misschien soms wel iets te veel. Maar ach, wat zou ik anders doen? Een beetje uitslapen of een krantje lezen? Nadenken over mezelf? Alsof dat nou zo gelukkig maakt.

33 Vingertje

Ons leven wordt dezer dagen beheerst door een priemend vingertje. Als ware het 't toverstokje van Harry Potter, zo hanteert Isabeau haar wijsvinger om alles wat ze in haar hoofd heeft, gedaan te krijgen. Ook al spreekt ze nog bijna geen woord, haar dominantie is groot. Zwijgt het speeldoosje tijdens het verschenken? Dan is daar onmiddellijk het dirigerende vingertje in de richting van de muzikmaker met de twee zojuist tot stilstand gekomen schaapjes, vaak ondersteund door een geheimtaal die alleen de allerkleinsten onder ons beheersen.

Ook tijdens het eten is het vingertje duidelijk aanwezig, wijzend richting alles wat op tafel staat. Aangezien het dan niet altijd duidelijk is wat ze precies bedoelt, worden we regelmatig getrakteerd op een afwijzend gebaar. De bijbehorende geringschattende blik is minstens zo dodelijk: hoe kunnen jullie nou zo dom zijn? Het doet soms stevig afbreuk aan je zelfvertrouwen als ouder. Reik je haar vervolgens het juiste flesje of iets anders van etenswaar aan dan begint ze plots weer te glimmen.

Dat wijzen onbeleefd is, leerde ik al op jonge leeftijd. Gewoon zeggen wat je bedoelt, was het devies. Als je echter zo klein bent als Isabeau gaat dat domweg nog niet, terwijl ze toch al donders goed weet wat ze wil en wat ze bedoelt. Haar vocabulaire reikt echter nog niet verder dan 'mama', 'papa', 'ja' en 'nee'. Het laatste vaak uitgesproken als 'neeneeneenee'. Dus gedogen wij haar sturende vingertje en is het inmiddels een sport om te achterhalen wat ze precies bedoelt.

"Vinger in d'r oog."

Dat die bewustheid er al is merk je aan het feit dat je haar allerlei dingen kan vragen waar ze op reageert. 'Mag papa een kusje?' wordt geregeld beantwoord met een waterig mondje op de wang. Overigens minstens net zo vaak met een klets om mijn oren, want Isabeau bepaalt helemaal zelf wat ze wel en niet wil. Dan gaat haar vingertje dreigend omhoog en wil ze niet gestoord worden. Tenzij ik haar vraag om muziek te maken, dan weet ze niet hoe snel ze naar haar orgeltje moet kruipen om een nummer te starten. 'Oh when the Saints' is overduidelijk haar favoriet. Op haar knietjes deint ze dan heen en weer met deze klassieker. Vaak met de mond ver open en haar beide vingertjes in de lucht. Die laten op dat moment even niets aan duidelijkheid te wensen over.

In vele andere gevallen blijft dat wijzende lichaamsdeel ons regelmatig intrigeren. Wat zou ze nu in godsnaam weer bedoelen? Toen ze onlangs spontaan in huilen uitbarstte, zaten we ook weer even met de handen in het haar. Plots werd het duidelijk. Vinger in d'r oog.

34 Opvoeden

Pittig hoor, dat opvoeden. Vooral vanwege het feit dat het zaak is om een lijn te trekken, zodat ik niets toesta wat mijn vrouw verbiedt en omgekeerd. Bovendien is het volgens mijn vrouw pedagogisch heel belangrijk om Isabeau altijd een alternatief te bieden. Daarmee neem je de behoefte van je kind ook serieus, zeggen de boeken.

Dat klinkt eenvoudiger dan het is. Deze week hoorde ik hoe ze Isabeau vermanend toesprak toen zij met grote handigheid de vuilnisbak in de keuken wist te openen. Zo eentje met een kliksysteem waarbij de deksel automatisch opengaat als je er een zacht duwtje op geeft. Het had me even gekost om haar dat te leren. ‘Bah, vies, dat is niet goed voor Isabeau,’ hoorde ik mijn vrouw tegen haar zeggen. Vervolgens richtte ze zich tot mij: ‘Hoe kan zo’n klein meisje nu al weten hoe zo’n systeem werkt?’ Enigszins onhandig bekende ik mijn rol in dit meesterwerk. Het werd niet op waarde geschat. Als alternatief probeer ik Isabeau nu te leren hoe je de afwasmachine leeghaalt. Gek genoeg is dat een stuk lastiger.

Op zich besef ik dat mijn vrouw volledig gelijk heeft, maar het valt me soms zwaar om streng tegen Isabeau te zijn. Ik vind dat onafhankelijke en eigenzinnige gedrag stiekem best leuk. Nog wel, hoor ik u denken en waarschijnlijk heeft u daar gelijk in. In bijna alles verandert ze namelijk razendsnel. Gaf ze enkele weken geleden alles wat ze aantrof tijdens haar kruiptochten door het huis nog braaf aan haar papa, nu stopt ze het vlug in haar mond en snelt ze er grijnzend vandoor met de kaakjes stijf op elkaar geklemd. Probeer het er dan maar weer eens uit te krijgen. Ook de speakers in de woonkamer zijn een welkome prooi. Met een kleine duw gaan die zomaar om. Bijna dagelijks waagt Isabeau haar kans. Altijd met een schuine blik in mijn richting, omdat ze weet dat ik het niet wil hebben. Met name die blik is onbetaalbaar en is voor mij ook het sein dat ze weer een poging gaat wagen.

Keer op keer spreek ik haar met zo streng mogelijk hoofd toe, maar dat lijkt geen enkele indruk te maken. Sterker nog, haar reactie is dat ze nog meer kracht zet en ik in een sprint moet voorkomen dat de speaker omvalt. De olijke grijns die dan volgt is zo ontwapenend dat het me vaak niet lukt om mijn lach te bedwingen. Helemaal fout natuurlijk. Eigenlijk moet ik duidelijk en standvastig optreden en haar een alternatief bieden (‘Duw het bed maar om’).

Bij je eigen vlees en bloed raakt de objectiviteit vaak enigszins zoek en verleg je de noodzakelijke grenzen. Dus geef ik haar soms toch mijn mobiele telefoon, laat ik haar stiekem mee-eten van mijn boterham met hagelslag of mag ze zo nu en dan al de trap op klimmen. Al vrees ik dat dit vanaf nu voorbij is. Mijn vrouw leest dit namelijk ook.

35 Sorry

Vanaf deze plaats wil ik graag mijn oprechte excuses aanbieden voor mijn gedrag van het afgelopen jaar. Pas nu begrijp ik hoe klef mijn gedweep met dochterlief voor u moet zijn geweest. Al die verhalen over haar lachjes, luiers en luchtjes. Het drong pas tot me door toen ik onlangs werd gebeld door een goede vriend van mijn vrouw die net vader was geworden. Aangezien ze zelf niet thuis was, besloot hij tegen mij leeg te lopen.

“Was ik eerder ook zo geweest?”

Op dat moment zat ik net midden in een ingewikkelde belastingaangifte en kwam het mij eigenlijk helemaal niet uit om te praten, mede omdat Isabeau elk ogenblik wakker kon worden uit haar middagslaapje en ik me weer vol op mijn vadertaken zou moeten storten. Maar ja, wat zeg je in een dergelijk geval tegen zo'n kersverse vader? Helemaal niets, want je komt er toch niet tussen. Zeker twintig minuten lang liep hij leeg over het wonder dat hem en zijn vriendin ten deel was gevallen. Hoe lekker zijn dochtertje rook, hoe ze lachte, nieste, poepte, plaste en alles wat een baby nog meer doet.

Ik liet de roze wolk over me heen komen, maar betrapte me erop dat ik zo nu en dan verbaasd naar mijn telefoon zat te kijken. Was ik eerder ook zo geweest? Regelmatig zocht hij bij mij de erkenning van de herkenning. Of ik wist wat-ie bedoelde? Soms mompelde ik iets bevestigends, maar eigenlijk deed dat er niet toe. Een kersverse vader zit namelijk volledig in zijn eigen wereld. Toen hij ook nog begon over de enorme warmte die zijn dochtertje gaf en de energie die er daardoor in huis vrijkwam, leek het mij langzaamaan tijd om het gesprek te beëindigen. Gelukkig hoorde ik boven Isabeau wakker worden dus was het excuus snel gevonden.

Hoofdschuddend liep ik de trap op en opende de kamerdeur van mijn prinsesje. Daar zat ze te stralen, het allerliefste en mooiste meisje van de hele wereld. Het zonlicht dat voorzichtig door de naden van de gordijnen naar binnen prikte, deed haar nog meer op een engeltje lijken. Toen ik haar uit haar ledikantje tilde, begon ze spontaan de eendengeluidjes te maken die ik haar onlangs had geleerd. Luid kwakend gingen we beiden op het logeerbed zitten. Terwijl ik haar verschoonde en kleertjes aantrok, zongen we mee met 'Für Elise' uit haar speeldoosje. Natuurlijk is het zingen bij Isabeau nog enkel het uitstoten van klanken, maar voor mij is het de mooiste zang die er maar bestaat. Toen ik haar luid juichend in mijn armen de trap af droeg, dacht ik nog even na over het telefoongesprek van vlak daarvoor met de trotse vader. Wat een softie! Ik ben blij dat ik die kleffe periode helemaal achter me heb gelaten ...

36 Monument

Enkele weken geleden trok Isabeau op een onbewaakt moment een glazen schaal uit een openstaand kastje. Terwijl ze luid brabbelend aan mijn been hing, was ik druk bezig haar fruithapje klaar te maken. Hoewel ik doorgaans behoorlijk scherp ben, zorgde het vroege tijdstip ervoor dat ik nog enigszins slaperig was, waardoor ik zo stom was geweest om het kastje open te laten staan. Door een luide knal van brekend glas was ik plotsklaps klaarwakker en voelde het alsof ik werd geraakt door 220 volt toen ik het verbaasde hoofdje van Isabeau tussen allerlei scherven zag.

“Ik keek omlaag en zag hoe mijn linker grote teen hevig bloedde.”

Haar gebrabbel was afgelopen en geschrokken stond ze om zich heen te kijken. In een flits boog ik mij voorover en tilde haar vliegensvlug op om te kijken of ze niets mankeerde. Mijn hart bonkte in mijn keel toen ik haar kleine lijfje razendsnel inspecteerde. De eerste aanblik verraadde geen verwondingen en Isabeau begon zowaar alweer te lachen toen ik met mijn handen tientallen keren over haar beentjes wreef om er zeker van te zijn dat de schaal niet op haar voetjes was gevallen. In mijn belevingswereld duurde dit alles uren. Waarschijnlijk waren het slechts enkele seconden. Toen ik volstrekt zeker wist dat er niets aan de hand was, zette ik haar na een stevige knuffel en een diepe zucht van opluchting met een koekje in haar stoeltje om de rotzooi op te ruimen.

Op het moment dat ik in beweging kwam, merkte ik dat mijn voet pijnlijk aanvoelde. Ik keek omlaag en zag hoe mijn linker grote teen hevig bloedde en hoe er een grote scherf glas uitstak. Pas toen besepte ik dat de schaal vol op mijn teen was gevallen. Gek genoeg was ik me daar niet van bewust tussen het moment van de knal en de zekerheid dat Isabeau niets mankeerde.

Het deed me eens te meer beseffen hoe een kind in je systeem gaat zitten en meer betekent dan je eigen gevoel en pijn. Het is iets wat nooit meer voorbij zal gaan. Dat mijn ouders zelfs nu nog bezorgd kunnen zijn, begrijp ik steeds beter. Het liefst zou je voor je kind alles willen opvangen. Deze gebeurtenis heeft ons nog alerter en waakzamer gemaakt. Bovendien herinnert mijn teen me er nog regelmatig aan, want die trekt behoorlijk en het litteken zal niet snel verdwijnen. Een levend monument van de goede afloop. We noemen 'm al gekscherend 'the toe of Isabeau', oftewel de teen van Isabeau. Alleen rijmt 't dan niet.

37 De prinses van de erwt

‘Kaar,’ zegt ze vol overtuiging en klapt de laptop van mijn vrouw net iets te stevig dicht. Ze heeft genoeg van het Tele-tubbiespel en als Isabeau kaar met iets is, dan is ze er ook echt kaar mee. Ik ben benieuwd hoe dat zal zijn als ze straks ook nog de ‘l’ kan uitspreken. Toch zit ik nu al met verbazing te kijken hoe een kind van amper zestien maanden zo veel van de hedendaagse techniek begrijpt. Vaak vraag ik me dan af of ik zelf ook al zover was of dat het juist iets van deze tijd is dat kinderen zo veel scherper lijken.

Nou kijk je sowieso regelmatig naar trekjes die je van jezelf herkent, ook al kan dat soms behoorlijk confronterend zijn. Naast het feit dat Isabeau bijvoorbeeld een herkenbare, onuitputtelijke energie heeft en de hele dag in beweging is, kan ze ook heel opstandig worden als ze haar zin niet krijgt. ‘Van wie zou ze dat nou hebben?’ zei mijn vrouw laatst met lichte ondertoon. Ik moest er zowaar nog even over nadenken ook, aangezien ik mezelf altijd als een uiterst meegaand mens beschouw. Dan sta je toch even te kijken.

Isabeau is ook enorm gericht op details. Ligt er ergens een minuscuul stofje, dan hobbelt ze er op haar dooie gemak naartoe, omklemt het met haar minivingertjes en komt het bij papa inleveren, want met rotzooi wil ze niets te maken hebben. Ze haalt het niet in haar hoofd om dit soort zaken in haar mond te stoppen, maar brengt het bij me met een blik van: even opruimen alstublieft. Ontegenzeggelijk een trekje van haar moeder. Ook haar zeer gevoelige kant is duidelijk iets van haar moeder. Kleine dingen kunnen haar soms behoorlijk van slag maken. Een sokje dat niet goed zit of haar favoriete popje dat niet in haar bed ligt. Ze is dan als de ‘prinses op de erwt’.

Daarnaast is ze ook de prinses van de erwt, want van erwtjes kan ze maar niet genoeg krijgen. Ze eet sowieso als een bootwerker en lust eigenlijk alles. Dat is voor mij behoorlijk confronterend, want als kind was ik hopeloos en lustte bijna niets, tot wanhoop van mijn moeder. Met name bananen en erwtjes vond ik verschrikkelijk. Nog altijd vind ik ze verschrikkelijk. Pijnlijk dat dit nu juist haar favoriete gerechten zijn. Bovendien eet ze het op uiterst sociale wijze, want ze wil haar eten altijd met ons delen. Krijgt ze een koekje dan breekt ze er spontaan een stukje af voor een van ons.

Dus wordt papa ruim veertig jaar na dato alsnog gedwongen bananen en erwtjes te eten. Want wie weigert nou iets van zijn eigen kind als het zo sociaal is? Wel gek: wat mijn moeder mijn hele jeugd niet voor elkaar kreeg, lukt Isabeau nu in een handomdraai. Regelmatig vraag ik me dan ook af: wie voedt wie nu eigenlijk op?

38 Standbeeld

Bij dezen wil ik Liesbeth List voordragen voor een lintje. Niet zozeer vanwege haar zang- of theaterkunsten, maar voor haar opvoedkundige kwaliteiten. In een verdwaald vlugschrift las ik namelijk dat de dochter van Liesbeth in haar hele jeugd niet één keer ergens vanaf is gevallen, tegenop is gelopen of zelfs maar met haar vingertjes klem heeft gezeten. Hoewel haar dochter inmiddels volwassen is en zelf kinderen heeft, weet Liesbeth List zich nog exact te herinneren hoe ze destijds vierentwintig uur per dag haar dochter in de gaten hield om haar voor iedere vorm van ongeluk te behoeden. Hiervoor hulde. Een lintje is eigenlijk nog te weinig, want ik las op Wikipedia dat ze al Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw is. Misschien zou een enorm standbeeld dus meer op zijn plaats zijn.

“Liesbeth, bedankt...”

Persoonlijk heb ik nog nooit een ouder ontmoet van wie de kinderen niet eens een pijntje of ongelukje hebben gehad. Het lukt ons in ieder geval niet altijd met Isabeau. Zelfs wanneer ik als een special agent in haar kielzog opereer, loopt ze nog steeds weleens tegen een kastje op, glijdt ze soms uit over een tapijt of slaagt ze er toch in haar piepkleine vingertjes tussen een kier te wurmen. Mijn priemende ‘uhuh!’ of ‘Isabeau, pas op’ is lang niet altijd afdoende om haar snode plannen te verijdelen. Vaak zie ik zelfs een olijke grimas op haar gezicht verschijnen en verhoogt ze de intensiteit van haar plannen.

Nu ze sinds enige tijd kan lopen, is het helemaal hard werken, al dekt het woordje ‘lopen’ vooralsnog niet helemaal de lading. Waggelen en wankelen is meer op zijn plaats. Waggelen op een wijze waar Ramses Shaffy in zijn losbandige hoogtijdagen een puntje aan kon zuigen. Deze wankele tred maakt het extra pittig om haar te behoeden voor ongemak. Staat er ergens maar even een deur open of ze is ervantussen in haar ‘Ramses Shaffypas’.

Wat ons weer terugbrengt bij Liesbeth List, de boezemvriendin van Ramses. Zelfs een standbeeld is eigenlijk nog te weinig voor haar buitengewone opvoedkundige kwaliteiten. De titel ‘beste ouder aller tijden’ doet nog het meest recht aan de waarschijnlijk unieke prestatie die deze chansonnière als opvoeder heeft geleverd. Hoe heeft ze in hemelsnaam ook nog zo’n carrière kunnen opbouwen? Of zou er toch ook weleens iemand anders op haar dochter hebben gepast? Een familielid of een babysitter bijvoorbeeld? Zou er op zulke momenten nooit eens een krasje op de wang of een builtje op het voorhoofd tussendoor zijn geglipt? Ik hou me daar maar wanhopig aan vast, want sinds haar uitspraken voel ik me echt een ouder van niets. Liesbeth, bedankt...

39 Ouderbewijs

‘Hè, hè, hij mag naar de crèche, eindelijk een beetje rust,’ verzuchtte mijn collega tijdens een redactievergadering. Aangezien ik wist dat hij nog maar net vader was geworden, kon ik het niet nalaten om te vragen hoe oud zijn zoontje nu precies was. ‘Bijna twee maanden,’ sprak hij achteloos. Om daaraan toe te voegen: ‘Voor mijn vrouw is het helemaal lekker, want die heeft haar leven weer terug.’ Ze hadden namelijk besloten om zoonlief onmiddellijk vijf dagen bij de kinderopvang achter te laten.

Ik moest echt op mijn tong bijten om niet de vraag te stellen waarom ze überhaupt aan kinderen waren begonnen. Ieder mens maakt nou eenmaal zijn eigen keuzes. Natuurlijk zijn er genoeg situaties te bedenken waarbij men gedwongen is om voor kinderopvang te kiezen, maar steeds vaker zie je mensen die domweg alles willen: een carrière, kinderen en een geweldig sociaal leven. Iets opgeven lijkt niet in dat rijtje te passen. De praktijk leert mijn vrouw Lili en mij dat een optimale combinatie van al deze wensen eigenlijk onmogelijk is als je het allemaal even goed wilt doen. Daarom heeft zij er bewust voor gekozen om haar goedlopende carrière tijdelijk op een lager pitje te zetten en probeer ik zo veel mogelijk thuis te zijn.

Zeker voor Lili is het niet altijd gemakkelijk, want haar leven ziet er opeens heel anders uit. Er zijn genoeg momenten dat ze haar oude leventje mist. Tegelijk krijgt ze er veel voor terug als ze merkt dat haar toewijding een geweldige uitwerking op Isabeau heeft. Dat is een stralend mensje dat heerlijk in het leven staat. Elke keer ook iets bijdehanter. Zo imiteert ze ons vermanende vingertje en het ‘uhuh’-geluid dat wij hanteren als we haar iets willen verbieden. Dat doet ze nu vooral als mijn vrouw en ik elkaar zoenen of elkaars hand vast houden. Van die intimiteit is ze niet gediend. Dan wappert het vingertje, maakt ze het afkeurende geluid en haalt onze handen uit elkaar. Zestien maanden en nu al jaloers!

Er zullen vast mensen roepen dat de crèche juist goed voor kinderen is, omdat kinderen dan veel contact met elkaar hebben, maar Isabeau gedijt ogenschijnlijk uitstekend onder onze opvoeding, al krijg je nooit de volledige garantie dat het ook daadwerkelijk zo is. Uiteindelijk moet iedereen het ook zelf weten, maar ik verbaas me soms over het gemak waarmee er met kinderen wordt omgegaan. Eigenlijk is het toch best idioot: voor bijna alles moet je een toelatingsexamen doen en je vaardigheden bewijzen, maar voor de grootste verantwoordelijkheid in het leven is iedereen automatisch toegelaten. In sommige gevallen zou het eerst halen van een ouderbewijs niet misstaan.

40 Nee

Nee. Dat is het centrale thema van de laatste weken. Vaak uitgesproken met een duivels gegrom: 'Neehee.' Alsof het uit haar teentjes komt. Het maakt niet uit waar het over gaat, het antwoord is sowieso 'neehee'. Wil je wat eten, ben je moe, mag papa een kusje of wat vind je van het weer; automatisch volgt de hartgrondige ontkenning. Daarnaast wil ze alles zelf doen: 'Beau zelf doen.' Als ik haar bijvoorbeeld yoghurt wil geven, schudt ze verwoedt het hoofd, ontfutselt mij binnen de kortste keren het lepeltje om het vervolgens in haar oor, neus of haren te planten. Maar ik moet toegeven dat het meeste voedsel steeds vaker op de juiste plaats terechtkomt, dus laten we het allemaal maar gebeuren. Wanneer we vervolgens de schade willen herstellen met een 'toetenboender' of 'smoelenpoetser' (het zal je werk maar zijn om dit soort namen te verzinnen) dan volgt er weer een hartstochtelijk 'neehee'. Ook dat wil ze namelijk zelf doen. Met als gevolg dat we de yoghurt op plaatsen terugvinden waar het technisch gesproken nimmer terecht zou kunnen komen.

Ook buitenshuis worden we inmiddels regelmatig getraakteerd op een afwijzing. Nu ze sinds enige tijd kan lopen, wil ze in de supermarkt bijvoorbeeld niet meer in het winkelwagentje zitten, maar zelf lopen. Als ik ook maar aanstalten maak om haar op te tillen, zegt alles in haar lichaamstaal dat dit er echt niet in zit. Lopen wil ze, bij voorkeur met het karretje. Niet zo'n kinderkarretje, maar met de grote kar van papa. Het gevolg is dat ik niet meer aan de winkelwagen mag komen en dat ze verwoede pogingen doet om de veel te grote kar door de supermarkt te duwen. Zodra ik haar stiekem probeer te helpen, volgt de bekende oerkreet, word ik weggeduwd en vervolgt ze haar weg. Steevast in de verkeerde richting, maar ook daar mag ik niets van zeggen. Ondertussen voel ik in mijn rug de ogen prikken van de mensen die het een schande vinden dat ik zo'n onschuldig kindje mijn winkelwagen laat duwen. Ik hoop dat ze dit allemaal lezen en iets meer begrip hebben voor de gang van zaken. Toch levert haar eigenzinnigheid ter hoogte van het brood wel kostelijke plaatjes op, want de schappen zijn daar zo hoog dat de verkoopsters enkel een kar voorbij zien komen. Als ware het *Candid Camera*. Pas als ze zich boven het schap uitstrekken, zien ze Isabeau.

Al met al kan Isabeau behoorlijk vermoeiend zijn, maar meestal betrap ik mezelf erop dat ik haar pit enorm kan waarderen. Zo klein als ze is, heeft ze nu al een heel duidelijk karakter. Eentje waar niet mee valt te spotten. 'Vind je dat niet vervelend?' vroeg iemand me laatst. Daar kon ik vanuit mijn diepste overtuiging eigenlijk maar een ding op zeggen: 'Neehee.' En eerlijk is eerlijk, dat voelde best lekker.

41 Onderzoek

Zestien maanden, twee weken en twee dagen. Zo oud is Isabeau als ik dit schrijf. Ik word regelmatig uitgelachen om het feit dat ik dit zo exact bijhoud, maar eigenlijk gebeurt het onbewust. Het is waarschijnlijk de enorme impact die haar geboorte met zich mee heeft gebracht. Vanaf die dag was niets meer hetzelfde. Eten, slapen, werken, reizen, ontspannen, kortom het hele leven is totaal veranderd. Het is ook niet meer voor te stellen hoe het was toen ze nog niet bestond.

Was ik toen gelukkiger, vraag ik me soms af. Zeker toen ik deze week werd geconfronteerd met een onderzoek van een Nederlandse sociologe die op dit onderwerp was gepromoveerd aan de Universiteit Utrecht. Haar conclusie: kinderen maken niet gelukkig. Zelf gaf ze onmiddellijk aan de uitzondering op de regel te zijn, want haar kinderen schonken haar juist erg veel voldoening, maar in het algemeen blijken met name mannen erg ontevreden te zijn over de hogere kosten en het gebrek aan vrije tijd en hebben vrouwen last van de verandering van hun tijdsbesteding. In het jaar voor en na de geboorte stijgt het geluk even, maar daarna daalt dit geluksniveau tot ver onder het level van daarvoor. Althans, volgens mevrouw 'Uitzondering op de regel'.

Lekker verhaal. Dat zet je na zestien maanden, twee weken en twee dagen toch eventjes goed aan het nadenken, om vervolgens te concluderen dat je hier helemaal niets mee kan. Natuurlijk zijn er momenten dat we Isabeau wel achter het behang kunnen plakken, maar ik zou me geen leven meer zonder haar kunnen voorstellen. Zeker niet als ze na een momentje van opstandigheid weer naar je toekomt om zich diep in je armen te nestelen.

Kluun verwoordde dit mooi toen hij bij me te gast was in *The Friday Move* van BNR. Hij vertelde dat uit allerlei onderzoeken zou blijken dat homoseksuele paren zonder kinderen zich gelukkiger wanen dan heteroseksuele paren met kinderen, omdat ze nog steeds alles kunnen doen wat ze zelf willen. 'Toch kies ik liever voor het leven met mijn drie dochters,' was de conclusie van de succesvolle schrijver, 'al denk ik daar morgenochtend ongetwijfeld eventjes anders over.' Dat laatste is erg herkenbaar. Uitslapen is met een klein kind voor altijd voorbij en een kater is voor Isabeau niets anders dan 'Poekie Poes en de Dromenbus'. Natuurlijk moet je veel inleveren voor kinderen en is het lang niet altijd een roze wolk, maar ons netto geluk is aanzienlijk gestegen. Toen ik nog even verder las, bleek dat overigens ook de conclusie van het onderzoek te zijn. Mensen met kinderen waren uiteindelijk nog altijd vele malen gelukkiger dan mensen zonder kinderen, zo schreef mevrouw 'Uitzondering op de regel'. Geweldig onderzoek. Zo kan ik ook promoveren.

Tips voor papa 04

01 Weet heel goed waar je aan begint. Een kind is geen hobby noch een grapje. Je kunt het niet inruilen als zij of hij enigszins tegenvalt. Jij bent verantwoordelijk voor dat kwetsbare mensje. Gedraag je daar ook naar.

02. Blijf goed naar jezelf kijken. Doe ik het goed? Kan het anders? Waarom doe ik het eigenlijk zo? Werk als een voetballer aan je papatechniek. Er valt altijd iets te verbeteren.

03. Blijf rustig in geval van paniek. Co Adriaanse zei ooit: 'De coach is de thermometer van het team.' Dat geldt in zekere zin ook voor de vader. Straal jij rust en vertrouwen uit dan ervaart je kind dat ook zo. Zeker in crisissituaties. Huilen kan later altijd nog. Zeker in een tijd als deze plengt een echte vader soms ook een traantje.

04. Neem het jezelf niet kwalijk als je eens faalt. Dat kan de beste ouder overkomen. Natuurlijk word je weleens boos of gaat er soms iets mis. Enkel Liesbeth List heeft foutloos opgevoed. Ze is de bekende uitzondering op de regel.

05. Blijf rustig in de fase die ontstaat als je kind de eerste woordjes gaat spreken. 'Pappie' en 'Mammie' is ontroerend, maar vaak behoren de woordjes 'ja' en 'nee' ook al snel tot het vocabulaire. Zeker 'nee' keert vaak terug op het repertoire. Stel je daarop in en blijf glimlachen. Vooral veel glimlachen.

42 Gezinsleven

Het kleine huis op de prairie. Als kind was dat met afstand mijn favoriete televisieserie. Vaak zat ik een kwartier voor aanvangstijd al klaar om toch vooral niets te missen. Gek genoeg gebeurde er relatief weinig in elke aflevering. Eigenlijk geen fluit. Het was allemaal bijzonder knullig. De familie Ingalls woonde op een boerderij en had het financieel niet altijd gemakkelijk. Veel verder dan het dorp kwamen de hoofdrolspelers niet en de kwade genius in bijna elk verhaal was Nellie, de dochter van de plaatselijke kruidenier. Dat was het eigenlijk wel. Lange tijd heb ik me op oudere leeftijd dan ook verbaasd over mijn grote voorkeur voor deze serie en ik denk dat het juist het eenvoudige was wat me zo trok. Het warme, harmonieuze sfeertje van het gezinsleven. Alsof de rest van de wereld eigenlijk niet bestond. Maar er was zelfs voor mij in die tijd al een grens, want bij *The Waltons* had ik echt een teiltje nodig. Toch droomde ik er toen al van om ooit vader te worden, terwijl ik hooguit een jaar of zeven zal zijn geweest.

Naarmate ik ouder werd, ontdekte ik dat de wereld veel groter en ingewikkelder kon zijn. Door mijn werk verkeerde ik in de bevoorrechte positie om veel van de wereld te zien en nog meer te beleven. Een hecht gezinsleven was niet aan mij besteed. Tot ik enkele jaren terug mijn rust vond bij Lili en met de komst van Isabeau mijn droom alsnog in vervulling kwam en er een nieuwe fase aanbrak. Waarschijnlijk herkenbaar voor iedere ouder. Hoe groots en meeslepend je leven ook kan zijn, uiteindelijk draait het om de kleine dingen.

Zeker wanneer je kind begint te communiceren. Wanneer het juichend naar de deur komt rennen en in haar eigen, vaak nog onbegrijpelijke taal hele verhalen aan je vertelt. Met haar eigen gewoontes en gebruiken. Isabeau heeft bijvoorbeeld de vreemde gewoonte om haar handjes te kussen wanneer ze die met veel moeite uit de mouwen van haar winterjasje heeft weten te wurmen. Alsof ze trots is op die bijzondere prestatie. Van die heerlijke kneuterige momenten. Echte momenten. Zoals het zachtjes luisteren aan de deur om te horen of ze slaapt. En dan net iets langer blijven staan om het moment even vast te houden. Ja, papa's kunnen heel week zijn. Soms neigt het zelfs naar *The Waltons*.

Daphne Deckers zei onlangs, snerend als een hedendaagse Nellie in het programma van Paul de Leeuw, dat ik met mijn verhalen het wiel opnieuw probeer uit te vinden en mezelf zo herontdek. Daar heeft ze volkomen gelijk in. Zoals dat voor elke kersverse ouder geldt, is het vaderschap voor mij een ware ontdekkingsstocht en ontmoet ik iedere keer weer nieuwe kanten van mezelf. Al was het alleen al het besef hoe fijn het is om dit te kunnen ervaren. Een harmonieus gezin in een huis ergens in een dorpje in Nederland. Knulliger kan het haast niet. Het huis staat niet op de prairie, maar het gevoel van toen is helemaal terug. Heerlijk.

43 Daiper High Club

In het pre-Isabeautijdperk kon ik regelmatig met bewondering naar de verrichtingen van (jonge) ouders kijken. Het gemak waarmee neusjes werden afgewist, mondjes werden gevoed of driftaanvallen werden getemperd, deed vermoeden dat kinderen opvoeden een kunst op zich was. Een techniek. Er waren genoeg momenten dat ik me hardop afvroeg of ik dat ooit onder de knie zou krijgen.

“Poep aan je vingers als tandpasta op je kin.”

Inmiddels durf ik te stellen dat mijn vrouw en ik zijn toegetreden tot het korps van beroepsouders. Vaak ruimen we zonder na te denken al het losliggende speelgoed op, draaien we in no time groente en fruithapjes in elkaar, is poep aan je vingers als tandpasta op je kin en lijkt geen uitdaging te groot. Zo behoor ik zelfs tot de groep ouders die midden in de nacht een blèrende peuter op het minuscule toilet van een vliegtuig heeft weten te verschonen. Nou bestaat er een speciale club (The Mile High Club) voor mensen die op dezelfde plaats tijdens een vlucht de liefde hebben bedreven, maar bij dezen pleit ik voor de oprichting van eenzelfde vereniging van in-de-lucht-luier-verschonende-ouders: The Daiper High Club. Dat is in mijn ogen namelijk een nog veel grotere prestatie, want bij die andere club werken beide partijen tenminste mee. Dat kun je van zo'n blèrende peuter niet altijd zeggen.

Toch zorgt al deze fysieke getraindheid er zeker niet voor dat opvoeden een routine wordt. Ieder kind is uniek en heeft een eigen handleiding. Zo ook Isabeau. Bijna elke dag lijkt ze weer een iets ander mensje met nieuwe gebruiksregels en nieuwe reacties. Pas nu begrijp ik dat mijn beeld van het ouderschap slechts de buitenkant was. De binnenkant blijkt vele malen ingewikkelder. Hoe je ook je best doet, je hebt geen enkele zekerheid of je het goed doet. Hoe vrolijk en stabiel Isabeau ook lijkt te zijn, ook zij heeft soms de neiging om je onverwachts te bijten. Volgens de boeken duidt dit erop dat ze zo uitgelaten is, dat ze niet meer weet hoe ze haar emoties en vrolijkheid moet kanaliseren. Het heeft tegelijk iets symbolisch, want hoe goed je het ook doet, er komt vast een bepaalde leeftijd dat ze zich een periode tegen ons gaat afzetten en figuurlijk van zich af zal bijten omdat zo iets nou eenmaal bij het opgroeien hoort.

Ik probeer daar nu zo weinig mogelijk aan te denken. Zeker niet als ik er weer eens midden in de nacht uit moet. Dan wankel ik naar haar kamertje, verschoon haar luier, troost haar teder en zing haar weer in slaap. Met de techniek van een volwaardig lid van The Daiper High Club. Op routine dus. Dan wel.

44 Bye bye

‘Gogel.’ Dat is het eerste woord dat ze op dit moment zegt als we ’s ochtends haar kamer binnenkomen. Daarbij wijst ze uitdrukkelijk richting het raam waarachter de ‘gogels’ in groten getale op haar wachten. We mogen haar niet verschonen voordat we een tijdje met haar uit het raam hebben gekeken en ten minste vijf vogels hebben gezien. Bij ieder exemplaar barst ze bijkans uit elkaar van enthousiasme. Van een ochtendhumeur is vooralsnog geen sprake.

Inmiddels weet ze ook dat vogels een ei leggen. Hoewel het bij haar nog steeds klinkt als ‘aij’ begrijpen we prima wat ze bedoelt. Eieren vindt ze sowieso intrigerend. In de supermarkt staat ze regelmatig voor het vak met eierdoosjes luid ‘aij aij’ te roepen. Waarschijnlijk hoogst irritant voor de omgeving, maar o zo vertederend voor de ouders. Dat is de onvermijdelijke transformatie die je doormaakt zodra je kinderen krijgt. Je raakt iets van je scherpte kwijt. Soms zelfs meer dan een beetje, getuige deze soms behoorlijk weke verhalen. In deze fase geniet je al van elke klank die ook maar enigszins op een woord lijkt. Het lastige is echter dat haar woordenschat nog zo minimaal is dat we haar niet altijd kunnen volgen.

Regelmatig wijst ze ergens naar en roept ‘kaka’ of ‘jaja’. In beide gevallen begrijpen we absoluut niet wat ze bedoelt. In hoog tempo wijs ik dan maar wat dingen aan, maar lang niet altijd zit ik in de juiste richting. Verbaasd over zo veel onbenul begint ze dan met haar voetjes te stampen en nog harder ‘kaka’ of ‘jaja’ te roepen. Alsof dat zou helpen.

Het lijkt me ook bijzonder frustrerend als je steeds beter weet wat je wilt, maar dat nog niet kan verwoorden. Want begrijpen doet ze inmiddels bijna alles. Wanneer ik Lili bijvoorbeeld vertel dat Isabeau haar hoofd heeft gestoten, loopt ze naar mijn vrouw toe en wijst de plek aan waar het is gebeurd: ‘Au.’ Ook is het inmiddels overduidelijk wanneer ze ergens genoeg van heeft. Sinds enkele weken gebruikt ze ten teken van afscheid het Engelse bye bye. Als we haar naar bed brengen of ik bijvoorbeeld naar mijn werk ga, klinkt het steevast: ‘Bye bye.’ Met haar koninklijk wuivende handje was dat enige tijd bijzonder grappig, maar inmiddels heeft ze door dat deze groet staat voor afronding. Het komt nu regelmatig voor dat we met iemand staan te praten en Isabeau plotsklaps ‘bye bye’ roept om aan te geven dat ze er wel genoeg van heeft. Probeer je het gesprek te vervolgen, dan roept ze net zolang deze afscheidsgroet tot we het uiteindelijk maar opgeven.

Bellen in haar gezelschap heeft sowieso geen nut, want zodra ik iemand aan de lijn krijg, verheft ze haar stem en rondt het gesprek af. (En ze heeft nog gelijk ook, want veelvuldig bellen in het bijzijn van kleine kinderen is niet een erg goed voorbeeld.) Als ik weer snel heb opgehangen, kijkt ze me vaak triomfantelijk aan met een blik van ‘missie geslaagd’. Voldaan draait ze zich om en hobbelt weg, haar handje nonchalant in de lucht. ‘Bye bye.’

45 Imitatie

Als ik tijdens de boswandeling merk dat mijn gymschoenen onder het zand zitten, besluit ik ze tegen een paaltje schoon te schoppen. Isabeau, die op mijn arm zit en dit voor haar nieuwe gedrag verbaasd gadeslaat, begint plots druk te gebaren en wil onmiddellijk neergezet worden.

Vervolgens loopt ze naar hetzelfde paaltje toe en begint er onbeholpen tegenaan te schoppen. Tot twee keer toe valt ze in haar geestdrift om, maar niets kan het plezier van het nieuwe ritueel verstoren. Papa doet het, dus zij ook. De rest van de boswandeling moet er bij elk paaltje worden gestopt om er een schopje tegenaan te geven. Iedere keer kijkt ze vol trots omhoog of papa toch wel ziet hoe goed ze bezig is.

Het is duidelijk, de fase van kopieergedrag is aangebroken. Bijna elke handeling van mama of papa meent ze nu ook te moeten kunnen. Geef je de vissen in het vijvertje achter het huis iets te eten, niet veel later loopt Isabeau met handenvol vissenvoer richting dezelfde vijver, onderwijl luid 'Isjes, isjes' roepend. Dat is een of twee keer leuk, maar als het aan Isabeau ligt, wil ze op een dag zeker tien keer naar de vijver om de 'isjes' te voeren. Niet alleen voor haar eigen veiligheid, maar ook voor die van de vissen staat er inmiddels een stevig hek om het vijvertje. De vissen vertoonden al een lichte vorm van obesitas.

Naast de alledaagse handelingen zoals het openen van een koelkast of het uitschakelen van een tv, staan ook de slechte gedragingen in no time op haar repertoire. Als ik op een onbewaakt moment even in mijn neus peuter, zie ik Isabeau een dag later ook druk met haar vingertje roeren in haar neusje. Als ik haar probeer duidelijk te maken dat ze dat beter niet kan doen, kijkt ze me verbaasd aan en wijst dan naar mijn neus: ‘Papa?’ Probeer het haar dan nog maar eens af te leren.

Het kopieergedrag leidt ertoe dat je veel bewuster met alles bezig bent. Mijn lenzen doe ik alleen nog maar in als zij niet in de buurt is, want de eerste keer dat ze me dat zag doen, stond ze onmiddellijk met haar vingertjes in haar ogen te prikken. Boterhammen met hagelslag eet ik in de bijkeuken en ik lach al enige tijd niet meer om mijn eigen (slechte) grappen. Die sneue neiging begon Isabeau namelijk ook al te krijgen.

Er wordt vaak gezegd hoe leuk het is om dingen van je eigen persoonlijkheid terug te zien in je kind. Ik wist alleen niet dat je dat zo letterlijk moest nemen. Je kunt eigenlijk geen moment meer jezelf zijn.

46 Klein hoekje

Terwijl we met hoge snelheid de snelweg op schieten, kijk ik met mijn hart in de keel achterom. Op de achterbank zit Isabeau op de schoot van Lili met haar linkerhand in een theedoek gehuld. Door de lichtgele kleur van de theedoek krijgt het rood van het bloed dat erdoorheen sijpelt een nog dramatischer effect. (Leermoment achteraf: neem bij een ongeluk met bloed altijd een donkere doek.)

“Mijn hart breekt als ik haar handje in een soort houdgreep onder het apparaat moet houden.”

We proberen haar af te leiden door liedjes te zingen en te wijzen op de omgeving, maar door haar traantjes heen kan ze alleen maar ‘bah’ en ‘au’ roepen, daarbij met haar goede handje wijzend naar de gekwetste pink. Die is enkele ogenblikken daarvoor tussen de achterdeur gekomen en de eerste aanblik doet het ergste vermoeden. ‘Het topje ligt er bijna af,’ hoor ik mijn vrouw vanaf de achterbank snikken. Hoewel ik me ook grote zorgen maak, probeer ik de moed erin te houden door te roepen dat het meevalt en wijs Isabeau ondertussen luid zingend op al het moois langs de weg.

Ondanks dat ik buitensporig hard rijd, heb ik het gevoel dat de rit naar het ziekenhuis een eeuwigheid duurt. Eenmaal aangekomen stormen we de eerste hulp op, waar we op zich snel geholpen worden, maar voor ons gevoel toch te langzaam. Na een eerste diagnose trekken de doktoren zich even terug voor overleg. Terwijl we zitten te wachten op hun conclusie sterven we allebei een beetje. We proberen Isabeau zo goed en zo kwaad als het kan te kalmeren. Uiteindelijk is de conclusie dat het topje gered kan worden, maar dat we naar de afdeling plastische chirurgie van een ander ziekenhuis moeten om het goed vast te laten zetten. Bovendien moet er een foto van het vingertje worden gemaakt. In de röntgenkamer mag ik gehuld in een soort loden jurk Isabeau vasthouden voor de foto. Mijn hart breekt als ik haar handje in een soort houdgreep onder het apparaat moet houden. Ook de weg naar het andere ziekenhuis, de enorme spuit die het vingertje verdooft en de naald die het minuscule vingertopje weer aan de pink hecht, staan voor altijd in mijn geheugen gegrift.

Ongeluk zit in een klein hoekje, maar als het zo’n minimensje betreft, weet je niet waar je het moet zoeken. Gelukkig herstelt een kind razendsnel. Met Isabeau en haar pinkje gaat het inmiddels weer stukken beter, maar haar ouders hebben nog wel even tijd nodig om het allemaal een plaats te geven. Zo’n kleine vinger. Zo’n enorme impact.

47 Illusie

‘Moe, moe,’ schreeuwt Isabeau, wijzend naar de zonnende dame op het Spaanse strand. Deze kijkt verbaasd op van haar ontspannen positie. ‘Moe!’ roept Isabeau nogmaals. Ik beaam het snel en probeer d’r aan haar handje mee te nemen. Het is ook mijn eigen schuld, ik heb haar immers wijsgemaakt dat iedereen die ligt automatisch moe is. In Nederland is het mijn manier om haar duidelijk te maken dat ze mensen even niet moet lastigvallen. Als ze midden in de nacht om haar moeder vraagt, vertel ik vaak dat die even heel moe is. Dan is het meestal goed. Tijdens het wandelen wil ze vaak tuinhekjes binnenlopen om op deuren te kloppen. Ook dan vertel ik haar dat dit niet kan, omdat de mensen binnen moe zijn. En mensen die moe zijn hebben gewoon even rust nodig. Op een vol strand zijn er opeens echter wel heel veel mensen moe. Ze raakt dan ook niet uitgeschreeuwd.

Waarschijnlijk is het verstandiger iets anders te verzinnen. De waarheid misschien. Maar daar is nog voldoende tijd voor. Als ze nu bijvoorbeeld ergens haar hoofd tegen stoot of van iets af valt, geven we steevast de schuld aan het attribuut. Dan staan Isabeau en ik heel boos met ons vingertje ‘uhuhuh’ tegen het voorwerp te roepen. Vooral in het openbaar wil dat nog weleens tot verbaasde blikken leiden. Het voordeel is echter dat ze haar pijn vaak vergeet en zich verliest in het kwaad zijn op de ‘boosdoener’. Dat het eigenlijk haar eigen schuld is, komt later wel.

“Laat haar maar zo lang mogelijk geloven in een mooie wereld.”

Het liefst houd ik de werkelijkheid nog even bij haar vandaan en laat ik bepaalde illusies intact. Ze zal in haar leven ongetwijfeld nog voldoende desillusies op haar pad krijgen. Laat haar maar zo lang mogelijk geloven in een mooie wereld vol kabouters, dwergen, elfen en andere verzinsels. Althans, dat is onze filosofie. Een bevriend stel wilde bijvoorbeeld dat hun kinderen niet in Sinterklaas geloofden en vertelde zodra het kon dat de goedheiligman een verklede oude man was die niet met zijn paard op het dak kon lopen. Het is een keuze. Persoonlijk hoop ik dat Isabeau tot haar twintigste in de goedheiligman blijft geloven. Was het niet John Lennon die zei: ‘Je kunt beter met je ogen dicht leven, de werkelijkheid zie je toch niet’?

Laat de waarheid maar geleidelijk in haar leven komen. Waar ik kan hou ik de illusie nog wel even in stand. Al lukt dat natuurlijk niet altijd. Als Isabeau me namelijk op tv ziet, roept ze nu volgens mijn vrouw steevast ‘open, open!’ en pulkt ze aan het scherm in de hoop dat de tv opengaat en ik eruit kruip. Ik heb het inmiddels een paar keer geprobeerd, maar tot nu toe wil me dat maar niet lukken.

48 Zelf doen

‘Beau doen!’ In bijna elke situatie krijgen we dat nu te horen. Het lichtknopje aandoen, tanden poetsen, het openen van potjes en flesjes, het snuiten van de neus of het vastmaken van haar veters, Isabeau wil het allemaal zelf doen. Dat is vermakelijk en vermoeiend tegelijk, aangezien ze werkelijk alles zelf wil doen. Ook de meest onmogelijke dingen. Zelfs vanaf de achterbank in de auto maakt ze me regelmatig duidelijk dat ze het stuur wil overnemen. Of dat iets met mijn rijgedrag te maken heeft, weet ik niet, maar daar is het toch nog echt te vroeg voor. Daar heeft ze echter absoluut geen boodschap aan. ‘Beau doen!!’ Natuurlijk zijn er altijd uitzonderingen op deze bijkans onstuitbare drang alles zelf te willen doen. Als we haar vragen om het speelgoed op te ruimen, klinkt het plots: ‘Nu even niet.’

Volgens deskundigen is een kind zich de eerste drie jaar niet echt bewust van zichzelf. In haar geval twijfel ik daar zeer aan. ‘Ik Isabeau,’ zegt ze soms vanuit het niets, terwijl ze zich trots op de borst slaat. Alsof ze zichzelf al heeft gevonden. Dat is knap als je bedenkt dat menigeen daar een

heel leven voor nodig heeft. Isabeau lijkt het al heel goed te weten. 'Beau goed gegeten,' klinkt het regelmatig als ze voldaan van haar kinderstoel kruipt. Of wij dat ook vinden, lijkt niet relevant. Op de vraag of ze nog een toetje wil, klinkt het geregeld: 'Doe maar niet.'

Als ze soms niet wil slapen, gooit ze helemaal alle registers open. Een verstopte neus, pijn in haar knie, een knuffel die ontbreekt of nog een verhaaltje ('De ajlerlaatste pappie'). Alles wordt aangegrepen. Toen ik onlangs eindelijk de kamer wilde verlaten, gooide ze haar laatste troef in de strijd: 'Bed viesj pappie.' Verbaasd deed ik het licht aan, maar ik kon werkelijk niets in haar bed ontdekken. Waarop ze mompelde: 'Grapje.' Nog geen twee jaar oud en nu al een mensje met motieven en zich bewust van het effect. Dat weten we sinds kort zeker.

Niet zo lang geleden had ze namelijk een griepje met een vervelende hoest. Mijn vrouw en ik spraken regelmatig onze bezorgdheid uit als ze weer zo vervelend zat te kuchen. Toen ze allang weer hersteld was, begon ze soms vanuit het niets te hoesten, terwijl ze terloops naar ons keek. 'Beau hoestje, nie goed,' zei ze dan met haar meest onschuldige blik in de hoop dat ze het lekkere, zoete hoestdrankje kreeg. Toen we na het zoveelste hoestje toch gingen twifelen en richting het medicijnkastje liepen, was de hoest plotsklaps verdwenen en was ze ons al voor. 'Beau doen!'

49 Chronisch moe

‘Zeur niet, we zijn allemaal chronisch moe!’ snauwde Cheryl Morero, het ordinaire alter ego van Linda de Mol, tegen een van haar klagende vriendinnen in *Gooische Vrouwen*, een film die grote indruk op me maakte. Niet alleen omdat ik er zelf maar liefst anderhalve seconde in mocht schitteren (een scène waarbij ik Cheryl hartstochtelijk in de armen mocht vliegen – wie kan dat nou zeggen?), maar ook door de zeer vermakelijke dialogen. Het enige pijnlijke aan dit optreden was overigens wel dat ik vaker op deze anderhalve seconde ben aangesproken dan ik ooit over mijn werkzaamheden als sportpresentator ben benaderd. Dan weet je toch weer even waar je staat. Cheryl en Martin Morero zijn duidelijk van een andere orde. Vandaar dat ik hun woorden uiterst serieus neem.

Chronisch moe. Een mooie omschrijving. Zo voel ik me eigenlijk al sinds de geboorte van Isabeau. Dat is geenszins een verwijt richting dochterlief, maar slechts een constatering. Natuurlijk was het voor de komst van Isabeau ook regelmatig het geval dat de vermoeidheid toesloeg, maar dan kon je op een door jezelf gewenst tijdstip wat uurtjes terugpakken. Dat luistert nu aanzienlijk nauwer. Je kunt binnen je relatie altijd de afspraak maken om de taken enigszins te verdelen en in een soort ploegendienst te werken, maar het is wel zo leuk om met zijn drieën aan het ontbijt te zitten. Je bent een gezin of je bent het niet.

Isabeau bepaalt meestal het aanvangstijdstip van de ochtendsessie. Als zij wakker wordt, zijn wij het ook. Gek genoeg is dat vaak juist heel vroeg als ik de avond ervoor een late uitzending heb gehad. Alsof ze het erom doet. Het ochtendgloren wordt door Isabeau dan luid zingend begroet. Vaak met haar geheel eigen repertoire, dat steeds beter te ontrafelen valt. ‘Isje isje in het water’ wordt bijvoorbeeld besloten met het ‘hihihi, hahaha’ van de smerende beren. Een mooie ouverture als we ons soms doodmoe uit bed slepen om haar aan te kleden.

De laatste keer dat we ons echt uitgerust voelden, is alweer zo’n twee jaar geleden tijdens een aangename vakantie op Curaçao, niet geheel toevallig de vakantie waarin Isabeau is verwekt. Vanuit rust komen vaak de mooiste dingen tot stand. Op de momenten dat ik me extreem moe voel, kijk ik soms even naar Isabeau en ga in gedachten terug naar die heerlijke weken. Terwijl ik de Caribische klanken in de verte hoor klinken en voor even de warme zon op mijn gezicht voel branden, word ik vaak hardhandig naar de werkelijkheid teruggehaald als Isabeau plots voor me staat en enthousiast roept: ‘Beau poepies gedaan!’ Nog nadromend kwijt ik me dan van mijn taak als Chef Luier, terwijl ik aan de woorden van mijn grote voorbeeld Cheryl Morero denk. ‘Zeur niet, we zijn allemaal chronisch moe.’ Het sterkt me dat zulke grootheden dat gevoel ook herkennen.

50 Hiep hiep hoera

Hiep hiep hoera, Isabeau is twee jaar! Lang zal ze leven! U merkt misschien dat ik uiterst spontaan probeer te openen, maar eerlijk gezegd word ik er niet echt vrolijk van. Begrijp me niet verkeerd, ik ben heel blij dat Isabeau op 23 september jongstleden haar tweede verjaardag in goede gezondheid heeft gevierd. Maar had het allemaal niet wat langer mogen duren? Waar zijn die twee jaar in hemelsnaam gebleven? In dit tempo gaat ze morgen naar de middelbare school en wil ze volgende week een brommer. Of zo'n hippe scooter. Het is soms nauwelijks te bevatten hoe snel de tijd lijkt te gaan.

“Wij beschouwen haar aanwezigheid in ons midden nog elke dag als een feestje.”

Hoewel wij misschien zelf wel tien jaar ouder zijn geworden, is Isabeau in mijn belevingswereld nog altijd dat breekbare meisje dat de gynaecoloog gisteravond even voor tien uur in mijn handen drukte. Letterlijk nog nat achter de oren. Plots zitten we echter met een huiskamer vol mensen 'Lang zal ze leven' voor haar tweede verjaardag te zingen. Een tweede jaar dat nog sneller ging dan haar eerste levensjaar. Waarschijnlijk doordat ze zich in dat eerste jaar minder bewust van alles was. Toen zat ze ons op haar verjaardag nog glazig aan te kijken.

Deze keer was dat geheel anders. Dagen van te voren wist ze al te melden dat ze een 'heel groot Elmo-taart' zou krijgen met veel 'kokodootjes'. Aangezien we deze keer meerdere malen 'Lang zal ze leven' moesten zingen om alle opa's, oma's, tantes en andere familieleden te kunnen bedienen, zong ze het na een paar keer al bijna uit volle borst mee. Inmiddels is ze zo vol van het liedje dat ze het nu zelf regelmatig begint te zingen. Vooral de 'hoera's' met de bijbehorende opgeheven armpjes vindt ze een feest op zich. Meestal zingen wij maar enigszins besmuikt met haar mee. Je moet zo'n kind toch stimuleren, nietwaar? Het heeft al tot enkele gênante situaties geleid waarbij mensen ons enthousiast begonnen te feliciteren met onze dochter en wij hun moesten vertellen dat haar verjaardag alweer een tijdje geleden is.

Tegelijkertijd heeft haar gezang ook iets symbolisch, want wij beschouwen haar aanwezigheid in ons midden nog elke dag als een feestje. Als je bedenkt hoe snel de eerste twee jaar zijn omgevlogen, kan het ook helemaal geen kwaad om elke dag even het leven te vieren. Daarom nog een keer met zijn allen: Hieperdepiep hoera! Leve Isabeau!

51 Verjaardag

De leukste dierentuin van Nederland is die van Amersfoort. Toegegeven, misschien speelt ook mee dat deze maar vijf minuten bij ons huis vandaan ligt, maar ook na de nodige bezoeken aan andere dierentuinen durven wij deze conclusie nog te trekken. Of beter gesteld: Isabeau denkt er zo over. Dat komt niet zozeer door de prachtige witte tijgers, het DinoBos of de vele stoere apen, maar door de aanwezigheid van een heel bijzondere beer, Jellow genaamd.

In de zomerperiode geeft Jellow onder begeleiding van een vriendelijk meisje dagelijks een show in het kindertheater. Samen met haar danst hij op verschillende nummers en na afloop mogen kinderen hem aanraken of met hem op de foto. Dat klinkt gevaarlijker dan het is, want eigenlijk is deze beer een werknemer van het dierenpark die zich elke dag in een groot geel berenpak hult en zo door het park banjert. Van andere medewerkers begreep ik zelfs dat hij volgens de arboret niet langer dan een half uur in dat pak mag zitten, omdat het bloedheet is. Na een half uur is Jellow helemaal kapot en gaat het pak snel uit. Gelukkig heeft Isabeau dat in het geheel niet in de gaten, want Jellow is heilig voor haar.

Het is grappig om te zien hoe een kind zo vol van iets kan zijn. Als volwassene zie je namelijk een zweetende man in een pak, als kind zie je de magie van je held. Jellow is op dit moment alles voor haar. Ze staat ermee op en gaat ermee naar bed. In de auto moet voortdurend het 'Jellowlied' op ('Ik ben niet bang, ik ben Jellow') en thuis op de iPad kijkt ze onafgebroken naar filmpjes van haar held. Groot was dan ook haar verbazing en enthousiasme toen we op haar verjaardag een persoonlijke meet-and-greet met hem hadden geregeld. In de prachtig versierde tuin van koning Darius was Jellow er zeker een half uur voor haar alleen. Als je geluk van haar gezicht zou kunnen scheppen, waren het die dag emmers vol geweest. Jellow deed extra zijn best en zweette zich te barsten.

"Als je geluk van haar gezicht zou kunnen scheppen, waren het die dag emmers vol geweest."

Isabeau vond het prachtig. Helemaal toen ze samen de twee kaarsjes op haar taart uitbliezen. Hij bezorgde haar een onvergetelijke verjaardag. Natuurlijk zal ze in de toekomst nog genoeg beren op haar weg zien, maar als ze zijn zoals Jellow zal ze haar weg uiteindelijk wel vinden.

Tips voor papa 05

01. Geluk is een relatief goed. Een momentopname. Natuurlijk vraag je je weleens af: waar is mijn leven gebleven? Op slechte momenten hou je jezelf misschien zelfs voor dat je voordat je een kind of kinderen had veel gelukkiger was. Dat zal vast op sommige momenten het geval zijn, maar per saldo is de meerwaarde van een gezin doorslaggevend. Zo niet, werk er dan aan.

02. Een mens is gek op gewoontes. Jij kijkt toch ook elke zondagavond om 19.00 uur naar het voetbal en vindt een biertje op zijn tijd niet te versmaden? Zeur dan niet over het feit dat je kind honderd keer per dag de Teletubbies wil zien of toch nog een keer het verhaal van 'Gonnie en de gansjes' wil horen. Troost je met de gedachte dat het bij je kind voorbijgaat. Zelf ben je inmiddels een hopeloos geval.

03. Leer verschonen met beide handen. Het komt je altijd van pas.

04. Zodra je kind een beetje onder de mensen komt en je goed in de gaten gaat houden, wordt het tijd alle slechte gewoontes uit te bannen. Kriebel niet langer terloops in je kruis, peuter niet meer in je neus, scheld niet in het bijzijn van het nageslacht en smak, slurp of boer niet tijdens het eten. Het is zeker jouw schuld als je kind iets overneemt. Jij bent het rolmodel, wen er maar aan.

05. Wees je ervan bewust dat je de komende twintig jaar chronisch moe bent. En daarna oud. In beide gevallen heb je het gevoel dat je leeggezogen wordt. Van veel energie, maar ook van heel veel liefde. Want hoe moe je ook bent, je liefde blijkt onuitputtelijk. Die stroom zal nooit meer stoppen. Het blijkt je levensader.

Epiloog

‘Is het wel verstandig?’ werd me regelmatig gevraagd als ik vertelde over mijn voornemens betreffende dit boek. ‘Is de voetbalwereld wel klaar voor zo veel kwetsbaarheid?’ De voetbalwereld, waar homoseksualiteit niet zou bestaan en waar mannelijkheid vaak nog in haar meest eenzijdige vorm wordt beleden. Zou daar wel plaats zijn voor poepluiers en weke teksten? Dat musicalsterren of showmasters zich verliezen in dit soort gevoeligheden is klaarblijkelijk een logisch vervolg op hun hang naar aaibaarheid en roem, maar bij een pedante sportpresentator overheerst plotsklaps verbazing en terughoudendheid. Mijn antwoord was in alle gevallen een resoluut ‘Ja’.

Naast het feit dat reacties van de buitenwereld nooit een leidraad mogen vormen voor de keuzes die je maakt, geldt eigenlijk voor eenieder van ons dat ieder mens vaak veel meer kanten heeft dan je ziet. Dat geldt zeker voor de mensen in de voetballerij. Van dichtbij heb ik bijvoorbeeld kunnen zien hoe achter het veelal norske gezicht van Frank de Boer een warme vader schuilgaat. De ogenschijnlijk onbreekbare Gertjan ‘Rambo’ Verbeek trekt zich regelmatig terug in kloosters om zich daar in alle kwetsbaarheid open te stellen en te achterhalen of hij eigenlijk wel goed bezig is. Zelfs de stoere volksjongen Theo Janssen liet zich in een interview ontvallen dat hij na het auto-ongeluk met zijn vriend Kevin Moeliker regelmatig huilend op de bank zat. Thuis welteverstaan, niet op de reservebank. Er zijn natuurlijk grenzen.

Was dit boek tien jaar geleden misschien nog een vorm van ‘uit de kast komen’ geweest, vandaag de dag is er absoluut veel meer ruimte voor kwetsbaarheid. De machokant van de voetballerij is steeds vaker een masker. Waarschijnlijk zit hij helemaal niet te wachten op deze openhartige ontboezeming, maar zelfs Johan Derksen heeft een gevoelige kant. Echt waar. Al zal deze opmerking me ongetwijfeld weer de nodige problemen opleveren. De ‘emancipatie van de voetbalwereld’ is dus een van de redenen voor dit boek, maar dat moet u ook weer niet te serieus nemen.

Zo ook de vadertips, die met een knipoog zijn geschreven. Ze worden gegeven door een ervaringsdeskundige, niet door iemand die ervoor heeft doorgeleerd. Opvoeden is een uniek proces, waarbij elke ouder zijn eigen invulling zal kiezen. Dat neemt niet weg dat een aantal basisgegevens centraal staan: toewijding, rust, overgave en liefde, waarbij het erg belangrijk is om goed naar je kind te kijken en te luisteren zodat je het vooral kunt laten zijn wie het is. Hoe jong kinderen ook zijn.

Isabeau is natuurlijk veruit de belangrijkste reden voor dit boek. Het is een document voor later, maar tevens een manier om nu nog bewuster het proces van opgroeien mee te maken. Er zijn, zoals in de nodige verhaaltjes beschreven, zo veel factoren die maken dat dit proces gemakkelijk langs je heen kan gaan. Werkdruk, vermoeidheid, je eigen wensen en vele andere zaken kunnen ervoor zorgen dat de dagen voorbijschieten en je te weinig van de bijzondere momenten geniet. Zeker in de eerste jaren verandert je kind zo snel dat het soms net lijkt of het elke dag weer een beetje anders is. Om in voetbaltermen te blijven, is het dan zaak om vooral heel scherp te blijven. Verslappen is niet toegestaan. Net als bij een voetbalwedstrijd weet je nooit wat er het volgende moment kan gebeuren.

Hoewel deze metafoor misschien enigszins gemakkelijk lijkt, is opvoeden wel degelijk te vergelijken met een wedstrijd. In de eerste minuten is het voor de teams altijd even aftasten. Wie loopt waar, wat is ook alweer de tactiek en wie moet je in de gaten houden? Noem het een gevoel van onwennigheid, dat meestal verdwijnt als de eerste minuten voorbij zijn. Zo is het ook met de komst van een kind. Je leven wordt totaal anders en het is even zoeken naar je plaats op het veld en in het team.

Als ik kijk naar de eerste twee jaar van Isabeau heb ik het gevoel dat we bijna door deze

onwennige openingsfase heen zijn. De looplijnen lijken steeds meer bekend, de strategie is duidelijk en het team staat steeds beter. We weten inmiddels precies wat Isabeau wel of niet lekker vindt, haar buien zijn steeds beter in te schatten en op de moeilijke dagen slagen mijn vrouw en ik er steeds beter in om de bal het werk te laten doen. Natuurlijk word je nog weleens verrast door een schot op de paal, een blunder in de verdediging of een stevige tackle zoals een vingertje tussen de deur, maar over het algemeen hebben we het spel nu onder controle. Vanuit deze situatie moet het mogelijk zijn om een creatief en verassend levensspel voor haar op de mat te leggen. Met goeie voorzetten en een stevige basis. De rol van de opvoeder is daarbij erg belangrijk.

Wees de ouder die je wilt zijn. Sta soms even stil met de bal onder je voet en kijk of je zelf ook lekker in de wedstrijd zit. Alleen dan kun je voor de ideale voorzet zorgen. Wees vooral niet beschroomd. Alleen door fouten te maken, kun je leren. Niet elke voorzet is een doelpunt. Heerlijke voetbalclichés die eveneens opgaan voor het ouderschap.

Belangrijk is bovenal dat je je eigen wedstrijd speelt. Trek je niet te veel aan van de kritische buitenwacht. Zeker als vader is het vandaag de dag meer dan ooit toegestaan om je gevoel van geluk te tonen. Daar is dit boek een bewijs van. Geniet. Of zoals Isabeau zou zeggen: 'Pappie nu niet cjentjes vudienen, pappie nu met Beau zijn.'